

به نام خدا

کیمیا حبیبی ۹۹۲۱۵۰۳

استاد راهنما: دکتر ساره گلی

موضوع:

کاربرد هوش مصنوعی در بیماری آریتمی قلبی با استفاده از شبکه عصبی حافظه طولانی کوتاه مدت

(LSTM)

فهرست

فصل اول

۷	..... کاربرد هوش مصنوعی در پزشکی
۷	..... کاربردهای کنونی هوش مصنوعی در پزشکی در زمینه های مختلف:
۷	..... استفاده از هوش مصنوعی برای تشخیص دقیق تر و کاهش خطاهای پزشکی
۷	..... کمک گرفتن از ربات های مبتنی بر هوش مصنوعی در جراحی
۸	..... کاربردهای هوش مصنوعی در ارائه خدمات به معلولین
۹	..... کاربردهای هوش مصنوعی در داروسازی
۹	..... تشخیص درد با هوش مصنوعی
۱۰	..... تشخیص اپیدمی به یاری هوش مصنوعی
۱۰	..... کاربرد هوش مصنوعی در سلامت پوست
۱۱	..... فوریت های پزشکی و هوش مصنوعی:
۱۲	..... بهبود اصلاح ژن
۱۲	..... نمایشگاه هوش مصنوعی در پزشکی
۱۲	..... دستگاہی برای تشخیص تومور Morphogo
۱۲	..... محصولات هوش مصنوعی در پزشکی
۱۳	..... استارت اپ های هوش مصنوعی در پزشکی
۱۹	..... DNA Script
۱۹	..... Mecuris
۲۰	..... Therapixel
۲۰	..... Genomtec
۲۰	..... Invent Medical
۲۱	..... FibriCheck
۲۱	..... ABLE Human Motion
۲۱	..... Rtsafe
۲۲	..... PredictImmune
۲۲	..... Sense.ly
۲۳	..... Insilico medicine
۲۳	..... Verge Genomics
۲۴	..... HealX
۲۴	..... Alector
۲۴	..... BenevolentAI
۲۵	..... Prognos
۲۵	..... Tempus
۲۵	..... Paige

۲۶	اپلیکیشن Web MD
۲۶	اپلیکیشن ADA- AI Doctor
۲۶	اپلیکیشن SkinVision
۲۷	GENISYST
۲۷	استارتاپ Quartet Health
۲۷	استارتاپ DotCom Therapy
۲۸	Acorai (سوئد)
۲۸	Activate Health (استونی)
۲۸	ADNTRO GENETICS (اسپانیا)
۲۸	Biocam (لهستان)
۲۸	Cara Care (آلمان)
۲۹	clare&me (آلمان)
۲۹	Deemea (فرانسه)
۲۹	Doctomatic (اسپانیا)
۲۹	Eden Care (رواندا)
۲۹	EQL (بریتانیا)
۲۹	ExactCure (فرانسه)
۲۹	iZola (کنیا)
۲۹	Kahun (اسرائیل)
۲۹	Labplus (لهستان)
۲۹	Likeminded (آلمان)
۳۰	mDoc (نیجریه)
۳۰	Mindstep (بریتانیا)
۳۰	آزمایشگاه MX (استونی)
۳۰	Pharmacy Marts (مصر)
۳۰	Pharmarun (نیجریه)
۳۰	Rayscape (رومانی)
۳۰	StethoMe (لهستان)
۳۰	Talkie.ai (لهستان)
۳۰	Techspert (بریتانیا)
۳۱	Tucuvi (اسپانیا)
۳۱	Vitadio (جمهوری چک)
۳۱	VOS.health (جمهوری چک)
۳۱	Wellx (امارات متحده عربی)
۳۱	Zuri Health (کنیا)

فصل دوم

۳۲	انواع بیماری ها و روش های تشخیص
۳۲	تشخیص مولکولی اتیولوژی باکتریایی بیماری آرتریت روماتوئید
۳۲	روش های تشخیصی در بیماری های دهان
۳۳	الگوها دانشکده دندانپزشکی کرمان
۳۴	اصول تشخیص و درمان بیماری صرع
۳۵	کاربرد PCR برای تشخیص بیماری های عفونی
۳۵	کاربرد CGH در تشخیص بیماری های کروموزومی
۳۶	بررسی قدرت تشخیص روش مشاهده ای لاپاروسکوپی در تشخیص اندومتریوزیس
۳۷	ارزیابی تطابق تشخیص بالینی لیکن پلان دهانی با تشخیص هیستوپاتولوژیک
۳۷	کفایت تست رایت در تشخیص بیماری بروسلوز کودکان
۳۸	کارایی معیار آوارادو در تشخیص بیماری آپاندیسیت حاد
۳۹	تشخیص بیماری های پوستی از راه دور: مقایسه صحت و پایایی تشخیص با معاینات حضوری
۳۹	تشخیص بیماری پریدنتال با استفاده از الگوریتم لونبرگ- مارکوارت
۴۰	تشخیص یک مورد بیماری سلپاک بر مبنای تظاهرات دهانی
۴۰	ایجاد سیستم خبره فازی برای تشخیص بیماری مزمن کلیوی
۴۱	بیماری سلپاک مقاوم به درمان، تشخیص، درمان و تظاهرات بالینی
۴۱	مقایسه ی الگوریتم های داده کاوی برای تشخیص بیماری کبد
۴۲	الکترو میوگرافی تک رشته ای در تشخیص بیماری میاستنی گراویس
۴۳	بیماری فشار خون در خلبانان نظامی، تشخیص، درمان و پیگیری
۴۳	آزمون های الکتروفیزیولوژی در تشخیص بیماری شبکه و عصب بینایی
۴۳	بیماری های قلبی و عروقی:
۴۳	بیماری عروق کرونر
۴۴	آریتمی (Arrhythmia)
۴۴	کاردیومیوپاتی (Cardiomyopathy)
۴۴	نارسایی قلبی (Heart Failure)
۴۴	نقص مادرزادی قلب (Congenital Heart Defect)
۴۴	نارسایی میترال (Mitral regurgitation)
۴۵	آنژین (Angina)
۴۵	بیماری های تنفسی
۴۵	آسم
۴۵	بیماری مزمن انسدادی ریه
۴۵	فشار خون ریوی
۴۶	ذات الریه
۴۶	خروسک

۴۶	..... آمبولی ریه
۴۷	..... عفونت زبان کوچک
۴۷	..... بیماری های تنفسی نشأت گرفته از مشکلات قلبی
۴۷	..... بیماری قلبی مادرزادی
۴۷	..... بیماری سرخرگ های کرونری
۴۸	..... نارسایی احتقانی قلب
۴۸	..... بی نظمی در ضربان قلب
۴۸	..... بیماری های عصبی
۴۸	..... پارکینسون از جمله بیماری های مغزی خطرناک است
۴۸	..... اختلالات رشد عصبی و ذهنی
۴۸	..... کم توانی ذهنی
۴۹	..... تاخیر کلی رشد
۴۹	..... اختلالات ارتباطی
۴۹	..... اختلال طیف اوتیسم
۴۹	..... اختلال بیش فعالی - نقص توجه
۴۹	..... بیماری های پوستی
۵۰	..... بیماری پوستی پسوریازیس یا بیماری پوستی صدف
۵۰	..... پنج نوع اصلی پسوریازیس وجود دارد:
۵۰	..... بیماری پوستی پسوریازیس یا بیماری پوستی صدف
۵۰	..... پنج نوع اصلی پسوریازیس وجود دارد:
۵۱	..... بیماری پوستی اگزما یا درماتیت آتوپیک
۵۱	..... درماتیت سبورئیک
۵۱	..... خال های پوستی
۵۱	..... لوپوس
۵۲	..... بیماری قارچی پوستی کاندیدیازیس
۵۲	..... پای ورزشکار
۵۲	..... کارسینوم سلول بازال
۵۲	..... سرطان سلولی فلسی یا کارسینوم سلول سنگفرشی
۵۳	..... ملانوما
۵۳	..... سلولیتیس پوست (عفونت بافت)
	فصل سوم
55	..... بررسی روش LSTM و بیماری اریتمی قلبی
56	..... مقدمه
59	..... PCA
62	..... مدل LSTM

فصل اول

کاربرد هوش مصنوعی در پزشکی

کاربردهای کنونی هوش مصنوعی در پزشکی در زمینه های مختلف^۱:

- قلبی-عروقی
- تشخیص فیبریلاسیون دهلیزی
- پیشبینی ریسک بیماری های قلبی-عروقی
- تست های عملکرد ریوی
- کنترل تست های قند خون
- پیشبینی کاهش GFR و بیماری های کلیوی
- نورولوژی(مغز و اعصاب)
- تشخیص صرع و مانیتور تشنج
- ارزیابی راه رفتن، وضعیت بدن و لرزش
- تشخیص سرطان در هیستوپاتولوژی
- تصویربرداری پزشکی و اعتبار سنجی فناوری های مبتنی بر هوش مصنوعی

استفاده از هوش مصنوعی برای تشخیص دقیق تر و کاهش خطاهای پزشکی^۲

عدم اطلاع دقیق و کامل از سوابق بیماری افراد یکی از دلایل مهمی است که می تواند منجر به خطاهای پر هزینه و مرگ آور پزشکی شود. با توجه به همه این اطلاعات، هوش مصنوعی می تواند با سرعت بسیار زیادی یک بیماری را پیش بینی و یا تشخیص دهد. برای مثال در یک مطالعه، مدل هوش مصنوعی با استفاده از الگوریتم ها و یادگیری عمیق توانست در تشخیص مورد سرطان سینه بهتر از ۱۱ پاتولوژیست دیگر عمل کند.

کمک گرفتن از ربات های مبتنی بر هوش مصنوعی در جراحی

1:
2:

در سال‌های اخیر استفاده از ربات‌های در جراحی تا حدودی محبوب شده است. بیمارستان‌ها با استفاده از ربات‌ها در بسیاری از زمینه‌ها، اعم از روش‌های درمان حداقل تهاجمی تا عمل قلب باز، از ربات‌ها بهره می‌برند. براساس گزارش یکی از کلینیک‌های آمریکا، ربات‌ها به پزشکان کمک می‌کنند تا روش‌های درمانی پیچیده را با دقت، انعطاف پذیری و کنترلی انجام دهند که فراتر از توانایی‌های انسانی می‌باشد.

روبات‌های مجهز به دوربین، بازوهای مکانیکی و ابزار جراحی باعث افزایش تجربه، مهارت و دانش پزشکان برای ایجاد نوع جدیدی از جراحی می‌شوند. جراحان این بازوهای مکانیکی را با استفاده از یک رایانه کنترل می‌کنند. این روبات به پزشک نمایی سه بعدی به همراه بزرگنمایی از محل جراحی در بدن بیمار را می‌دهد که این کار قبلاً امکان‌پذیر نبوده و پزشکان در گذشته تنها بر قدرت چشمانشان متکی بودند. در نهایت این ربات می‌تواند جراح و اعضای کل تیم را هدایت کند.

جراحی‌های با کمک ربات‌ها ناشی از جراحی را کمتر کرده و پس از جراحی نیز بیمار درد کمتری را حس خواهد کرد. علاوه بر آن در جراحی‌هایی با کمک ربات‌ها، ازمان بهبودی بیمار نیز کاهش می‌یابد.

کاربردهای هوش مصنوعی در ارائه خدمات به معلولین^۱

• بهبود دسترسی به امکانات

بهبود دسترسی به امکانات که تحت عنوان “دسترس‌پذیری” شناخته می‌شود، حق افراد برای دسترسی به سامانه‌ها، مکان‌های مختلف و یا ابزارهای کاربردی است. یکی از معلولیت‌های رایج که در دسترس‌پذیری، اختلال قابل‌توجهی ایجاد می‌نماید، نابینایی و یا کم‌بینایی است. با استفاده از قدرت هوش مصنوعی در کنار گجت‌ها و ابزارهایی مانند تلفن همراه می‌توان جهان اطراف افراد نابینا و یا کم‌بینا را روایت نمود. برخی از موارد کاربردی هوش مصنوعی در این زمینه به شرح زیر هست:

- ارائه جزئیات در مورد محیط اطراف اعم از افراد، اشیا و یا پیام‌های متنی توسط برنامه‌های هوشمند و با استفاده از دوربین تلفن همراه. این برنامه‌ها قادر هستند بارکد اجناس را اسکن کرده و تصاویر را شناسایی کنند. همچنین می‌توانند اسناد مختلف را بخوانند و جنسیت، سن، احساسات و اقدامات افراد را تشخیص دهند.
- تسهیل در فرآیند خرید به کمک یک دستکش لمسی مبتنی بر سامانه بینایی ماشین؛ این ابزار هوشمند فروشگاه مواد غذایی را اسکن کرده، سپس توجه کاربر را برای بررسی موردی خاص جلب می‌کند.

• برقراری ارتباط

یکی از مشکلات اساسی افراد معلول، برقراری ارتباط با سایرین است به‌ویژه افرادی که ناشنوا یا کم‌شنوا بوده و یا دارای اختلالات گفتاری می‌باشند. محققین در این راستا از کاربردهای هوش مصنوعی در پزشکی و سلامت استفاده کرده‌اند و توانسته‌اند راه‌حل‌های زیر را فراهم آورند.

- استفاده از سرویس‌های تبدیل‌کننده متن به گفتار که افراد ناشنوا و کم‌شنوا می‌توانند برای ارتباط با دیگران از آن‌ها استفاده نمایند.

- درک زبان اشاره به کمک دوربین‌های طراحی‌شده مجهز به سیستم‌های هوش مصنوعی نیز از جمله کارکردهای هوش مصنوعی در این زمینه است.
- تشخیص الگوی منحصر به فرد گفتار و طبیعی‌تر نمودن صحبت‌های افراد دارای اختلالات گفتاری مانند مبتلایان به فلج مغزی، پارکینسون، سندرم داون و یا افراد دچار سکته و آسیب‌های مغزی که با بهره‌گیری از قابلیت یادگیری ماشین، امکان‌پذیر شده است.
- ساده‌سازی محتوا برای کمک به افراد ناتوان مانند اوتیسم به کمک قابلیت پردازش زبان طبیعی صورت پذیرفته است. به عبارت دیگر، به کمک این ابزارهای هوشمند می‌توان اصطلاح‌های زبان را با عبارات ساده‌تر جایگزین نمود و جملات طولانی را به چند جمله تبدیل کرد.

● تسهیل در حرکت

به کمک گجت‌های مجهز به سیستم‌های هوش مصنوعی که بر روی صندلی چرخ‌دار سوار می‌شوند، افراد معلول و یا کم‌توان می‌توانند باحالت‌های چهره خود و یا توسط دستیاران صوتی، ویلچر را به جلو یا اطراف حرکت دهند. افزون بر به‌کارگیری حالت‌های چهره برای حرکت ویلچر، کاربر می‌تواند برای فعال کردن دستیاران صوتی هوشمند نیز از حالت چهره استفاده کند. در این زمینه، الگوریتم‌های هوش مصنوعی با دریافت داده‌های بسیار از کاربران مختلف یاد گرفته و عملکرد خود را بهبود می‌بخشد.

کاربردهای هوش مصنوعی در داروسازی

از کاربردهای هوش مصنوعی در پزشکی و سلامت می‌توان به توانایی پیش‌بینی یک نتیجه بر اساس الگوها و آموزه‌های پیشین اشاره کرد؛ لذا در صنعت داروسازی، بسیار اهمیت پیدا می‌کند. هوش مصنوعی با بهره‌گیری از فناوری داده‌کاوی می‌تواند بر تحقیقات اولیه دارو، تولید آن و پیش‌بینی اثر دارو بر افراد مختلف تأثیر بگذارد و فرآیند تولید دارو را بهبود بخشد. برخی از کارکردهای هوش مصنوعی در این دسته در زیر ارائه شده است:

- بهبود فرآیند فرمولاسیون دارو
- هشدار اختلالات دارویی
- چت‌بات‌های پاسخگویی به سؤالات
- نسخه‌خوان‌ها
- تعیین بهترین گزینه برای آزمایش‌های بالینی

تشخیص درد با هوش مصنوعی^۱

هوش ماشینی به کمک یک تکنولوژی پیشرفته، میزان درد افراد رو شناسایی می‌کند. این سیستم که Deep face life نام داره، نوعی الگوریتم یادگیری ماشینی که بر پایه ویدیوهای از حالات مختلف درد کشیدن انسان، آموزش دیده.

این سیستم با استفاده از این ویدیوها تونسته حالت‌های مختلف چهره‌ی انسان‌ها در حین تحمل درجات مختلف درد رو با دقت و ظرافت فوق‌العاده بالایی یاد بگیره و در حال حاضر قادره درجات مختلف درد بیماران رو تشخیص بده. ضمناً دقت تشخیص این سیستم با توجه به سن، جنسیت و رنگ پوست افراد نیز بالاتر میره.

سیستم تشخیص دردی که امروزه استفاده می‌شه، سیستم آنالوگ بصری (VAS) نام داره. این سیستم با وجود کاربردی که داره، کاملاً بر اساس الگوی پرسش و پاسخ طراحی شده و نتایج تشخیص اون با توجه به پاسخ‌های بیماران، می‌تونه به‌کلی متفاوت باشه.

سیستم‌های تشخیص درد بر پایه یادگیری ماشینی نمی‌تونن به‌طور کامل جایگزین سیستم‌های تشخیص درد VAS امروزی بشن. اما می‌تونن در بسیاری از شرایط کارآمدتر باشن. برای مثال این سیستم می‌تونه تشخیص بده که آیا فرد در حال درد کشیدن یا اینکه دروغ می‌گه؟! در واقع هوش مصنوعی در پزشکی در تشخیص دروغ هم موثر واقع می‌شه.

این پروژه همچنان در حال توسعه و پیش‌روی و محققان امیدوارن که این سیستم رو در یک اپلیکیشن موبایل اجرا کنن تا پزشکان بتونن بدون دردسر به اون دسترسی داشته‌باشن.

تشخیص اپیدمی به یاری هوش مصنوعی

در تاریخ ۲۵ ژانویه، رسانه وایرد (Wired) خبری منتشر کرد مبنی بر اینکه استارت‌آپ بلو دات (blue dot) اولین هشدار رو در مورد اپیدمی ووهان چین اعلام کرده!

در این خبر ذکر شده که این استارت‌آپ کانادایی که با استفاده از الگوریتم هوش ماشینی، وقوع اپیدمی در مناطق مختلف جهان را پیش‌بینی می‌کند، در ۳۱ دسامبر وقوع یک اپیدمی ویروسی در ووهان را به مشتریان خودش هشدار داده.

این در حالی که سازمان کنترل بیماری‌های آمریکا، تقریباً یک هفته پس از اون در این مورد هشدار داده. شاید اگه امروز به شکل مؤثری از تکنولوژی‌های روز کمک گرفته می‌شد، می‌تونستیم به شکلی کارآمدتر از انتشار و نرخ مرگ‌ومیر بیماری‌هایی مثل ویروس کرونا جلوگیری کنیم.

کاربرد هوش مصنوعی در سلامت پوست^۱

¹ : <https://blog.ferdowsi.cloud/ai-in-medicine/>

تاکنون کاربرد هوش مصنوعی در علم پزشکی شگفت‌انگیز بوده است و یکی از بهترین کاربردهای آن در زمینه پوست است.

در این زمینه تخصصی و بصری‌گرا، مراکز تحقیقاتی استوا و هکتر توانسته‌اند گام بلندی را در راستای توسعه هوش مصنوعی با داده‌های تصویربرداری بالینی متعدد بردارند.

از این مدل هوش مصنوعی می‌توان جهت طبقه‌بندی و کمک به پزشکان برای تشخیص سرطان پوست، ضایعات پوستی و پسوریازیس استفاده نمود.

به طور خاص، استوا و همکارانش برای ساخت یک مدل شبکه عصبی کانولوشن عمیق (DCNN) از ۱۲۹۴۵۰ تصویر استفاده نموده‌اند.

به این ترتیب تصاویر به دو دسته باینری کارسینوم کراتینوسیت یا کراتوز سبورئیک، و ملانوم بدخیم یا خال خوش‌خیم در این مدل طبقه‌بندی شدند.

در این مدل ثابت شد که DCNN عملکردی برابر با ۲۱ متخصص پوست دارای گواهی هیئت مدیره دارد.

همچنین سرعت و دقت این مدل در تشخیص سرطان پوست، از پزشکانی که سال‌ها در مراکز مختلف آموزش می‌بینند بیشتر است.

فوریت‌های پزشکی و هوش مصنوعی:

در صورت بروز یک حمله قلبی ناگهانی، فاصله زمانی تماس با آمبولانس تا رسیدن آن به مقصد بسیار حیاتی است.

اگر تکنسین فوریت پزشکی بتواند به موقع علائم ایست قلبی را تشخیص بدهد، شانس زنده ماندن بیمار بیشتر خواهد شد.

اینجاست که هوش مصنوعی با شناسایی سرنخ‌های کلامی و غیرکلامی تماس گیرندگان، قادر به تشخیص علائم بیمار از راه دور خواهد بود.

به عنوان مثال Corti یک ابزار هوش مصنوعی است که به کارکنان پزشکی اورژانس کمک می‌کند تا علائم را شناسایی کند.

این ربات از طریق تجزیه و تحلیل صدای تماس‌گیرنده، صدای پس‌زمینه و سابقه پزشکی بیمار، در صورت تشخیص حمله قلبی به کارکنان اورژانس هشدار می‌دهد.

در برخی از شهرهای اروپایی، علی‌رغم تشخیص درست ۷۳ درصدی ایست قلبی از طریق سنتی، هوش مصنوعی این آمار درست را افزایش داد.

بهبود اصلاح ژن^۱

روش اصلاح ژن کریسپر، جهش بزرگی در حوزه اصلاح ژن به شمار می‌رود که مانند یک جراح عمل می‌کند و روشی دقیق و در عین حال مقرون به صرفه است.

این روش برای هدف قرار دادن و اصلاح یک قسمت خاص از دی‌ان‌ای، بر آر‌ان‌ای تکیه می‌کند اما آر‌ان‌ای می‌تواند با چندین قسمت از دی‌ان‌ای منطبق شود و عوارض جانبی نامطلوبی به همراه داشته باشد. انتخاب دقیق آر‌ان‌ای با کمترین عوارض جانبی، یک تنگنا در روش اصلاح ژن کریسپر به شمار می‌رود. مدل‌های مبتنی بر یادگیری ماشینی اثبات کرده‌اند که می‌توانند بهترین نتایج را در این زمینه ارائه دهند و به روند کار نیز سرعت بدهند.

نمایشگاه هوش مصنوعی در پزشکی

دستگاهی برای تشخیص تومور^۲ Morphogo

(نمایشگاه شانگهای 2022)

این وسیله مشابه پزشکی از راه دور، فناوری هوش مصنوعی همزمان و آموزش از راه دور را باهم ترکیب کرده و در اختیار متخصصین قرار می‌دهد.

به کمک هوش مصنوعی می‌تواند تعداد و محل دقیق سلول‌های توموری را پیدا کند که به تشخیص و درمان مناسب کمک می‌کند همچنین پزشکان می‌توانند آنالیز غربالگری را کنار بگذارند و روی تشخیص موارد دقیق‌تر تمرکز کنند تا سطح تشخیص پاتولوژی را بهبود ببخشند.

این دستگاه یک سیستم تشخیص مورفولوژی که تغییرات سلولی در مغز استخوان است.

این سیستم می‌تواند اسکنی کامل و اتوماتیک از اسپیراسیون مغز استخوان که روشی برای نمونه برداری از مایع استخوان و سلول‌ها است انجام دهد. مورفوگو همچنین گزارشی با دقت چندین برابر روش‌های معمول از وضعیت سلول‌ها به متخصصین ارائه می‌دهد.

محصولات هوش مصنوعی در پزشکی

بحثی باب شده است به اسم three r یعنی مطالعات حیوانی را جایگزین کنیم یک بخشی به دلیل اینکه حیوانات آسیب نبینند و بخش دیگر اینکه حیوان شبیه انسان نیست و بخش دیگر اینکه روشی باشد که سریع‌تر و ارزان‌تر باشد هدف این three r است که حیوانات از مطالعات علمی حذف شوند.

¹: <https://www.isna.ir/news>

²: <https://youtu.be/FFRRcuXZQiw?si=ZOtRD267rqkVNIKC>

Three r مخفف replace یعنی جایگزینی حیوان reduce به معنای کم کردن مطالعات حیوانی و refined برای اینکه بتوان از یک حیوان چندبار استفاده کنیم.

در بعضی از آزمایشگاه ها کسانی هستند که مدل های غیر حیوانی درست می کنند

مثلا مدل هپی شبیه به پوست انسان درست می کنند که البته فقط در آزمایشگاه کاربرد دارد و توانایی پیوند و جایگزین پوست انسان را ندارند و تلاش شرکت ها این است که بتوانند سریع و ارزان و به تعداد بالا از این محصول تولید کنند.

مورد دیگری که مورد علاقه شرکت های داروسازی است high true put به تست هایی که بیشتر از ۹۶ باشند گفته می شود برای مثال می خواهیم یک دازو برای فیبروز ریه پیدا کنیم و بتوان ۵۰۰۰ دارو را در ۴ ساعت بررسی کنیم و بتوان ۱۰۰ دارو را جدا کرد و سپس ۱۰۰ دارو را روی حیوان مورد بررسی قرار داد.

اگر بتوان یک پروتوکل ارگانوئیدی ساخت که مثلا سلول a را بگیرد و در طی ۱۴ روز با ماتریکس و... تبدیل به ریه شود و بعد از آن در ساخت دارو استفاده شود.

یکسری سلول هایی وجود دارد که قابلیت کشت در محیط کشت یعنی یکسری آزمایشگاه ها ندارند یعنی می توان این سلول ها را ایزوله و جدا کرد از بدن اما نمی توان آن ها را کشت داد از جمله سلول های بنیادی مورد اهمیت سلول ها مغز استخوان می باشد(سلول های خون ساز)

این سلول ها با روش های مختلف از بدن جدا می شوند و فریز می شوند تا زمانی که فرد بتواند آن ها را دریافت کند.

یعنی نمی توانیم در محیط کشت نگهداری کنیم زیرا اگر ۱۴

روز یا یکماه که نگهداری کنیم تبدیل به سلول های خونی بالغ می شوند و هیچ کس تا کنون نتوانسته به صورت پایدار آنها را نگهداری کند و بتواند آنها را زیاد کند.

کاری که انجام شده است این است که سلول های پوست را توانسته اند در محیط کشت تکثیر کنند به صورت stem cell و بدون استفاده از مواد حیوانی

برای سلول تراپی نباید هیچ مواد حیوانی با سلول ها برخورد کرده باشد.

استارت اپ های هوش مصنوعی در پزشکی

۱. دستیار مجازی^۱

• بابلون هلث (Babylon Health): با ترکیب فناوری هوش مصنوعی و تخصص پزشکی انسان ها یک سیستم خدمات بهداشتی دیجیتال ایجاد کرده است که افراد می توانند با مراجعه به آن،

¹ <https://virgool.io/MedLeanMag/healthcare-ai-startups-osihlbij6lj9>

مراقبت‌های کامل بهداشتی از جمله ارزیابی بهداشتی شخصی، مشاوره درمانی و ملاقات چهره به چهره با پزشک را در هر زمان از شبانه روز دریافت نمایند.

- کی هلت (K Health): این استارت‌آپ تجربه‌های سلامت افراد را که از طریق تعامل با آن‌ها به دست آمده در یک پایگاه داده واحد ذخیره می‌کند و با استفاده از الگوریتم‌های یادگیری هوش مصنوعی مبتنی بر همین داده‌های جمع‌آوری شده به ارائه مشاوره‌های سلامتی به سایر افراد می‌پردازد تا مردم بتوانند از طریق آن کنترل سلامتی خود را به دست گیرند.

- کورآی (curai): این استارت‌آپ با استفاده از فناوری یادگیری ماشین به بیماران کمک می‌کند اطلاعات صحیح را به پزشکان ارائه دهند تا متخصصان بتوانند بر مبنای آن بهترین تشخیص را داشته باشند.

- سوکی (suki): یک دستیار پزشک دیجیتال است که قادر به شخصی‌سازی برای هر پزشک بوده و در اتاق معاینه به او کمک می‌کند سریع‌تر و هوشمندانه‌تر عمل کند.

۲. تحقیقات بالینی

- تکرو (Teckro): یک شرکت علوم فناوری است که به آزمایشگاه‌های بالینی و کادر تیم تحقیقات بالینی امکان تحقیق، پرسش و پاسخ و آنالیز آزمایش‌های بالینی را می‌دهد. امکان ثبت بازخورد سریع و مستمر بر اطلاعات نیز وجود دارد. سرعت و وسعت این تحقیقات موجب رشد سریع داروها و درمان پیچیده‌ترین بیماری‌ها در جهان می‌شود.

- ساما (saama): یک شرکت ارائه‌دهنده پلتفرم اطلاعات بالینی در فضای ابری است که با یکپارچه کردن داده‌های بالینی، امکان دسترسی راحت به این داده‌ها را فراهم می‌کند. این استارت‌آپ با ایجاد بسترهای نرم‌افزاری در جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها، مبتنی بر هوش مصنوعی به شرکت‌های دارویی برای ایجاد برنامه‌های جدید تولید دارو کمک شایانی می‌کند.

- ان‌فرنس (nference): این استارت‌آپ با استفاده از الگوریتم‌های شبکه عصبی پیشرفته (یادگیری عمیق و کم‌عمق) متون مختلف حوزه‌های علمی و تجاری را به صورت لحظه‌ای پردازش کرده و دانش استخراج شده را به صورت API‌هایی در اختیار مشتریان خود که بیوانفورماتیک‌ها، زیست‌شناسان، تحلیل‌گران تجارت، داروسازان و غیره هستند قرار می‌دهد.

- فلت آبرون (Flatiron Health): با جمع‌آوری تجربه‌های بیماران مبتلا به سرطان و با کمک الگوریتم‌های یادگیری ماشین محققان را در پیشبرد سریع تحقیقات خود و مراقبت بهتر از بیماران یاری می‌دهد.

۳. کشف دارو

- ری‌کیورژن (Recursion Pharmaceuticals): این استارت‌آپ بیوتکنولوژی با ترکیب بیولوژی تجربی، اتوماسیون و هوش مصنوعی به صورت موازی در یک سیستم می‌تواند با سرعت و بازده بهتری درمان‌های جدیدی برای بیماری‌ها کشف کند.
- بلکتورن تراپیوتیکس (BlackThorn Therapeutics): این استارت‌آپ در حوزه بالینی اعصاب و روان فعالیت می‌کند و به دنبال کشف درمان‌های هدفمند برای اختلالات مغزی است.
- نوریتاس (nuritas): با ترکیب هوش مصنوعی و ژنومیک به کشف پپتیدهای فعال زیستی طبیعی می‌پردازد. هدف این استارت‌آپ مدیریت سلامت انسان و بهبود بخشیدن آن است.
- لب‌جینیوس (LabGenius): از یادگیری ماشین برای تولید پروتئین درمانی بهتر کمک می‌گیرد. ترکیب زیست‌شناسی سنتی و فناوری پیشرفته راهکار این استارت‌آپ برای متحول کردن روند کشف مسکن‌ها و ساخت داروهای ایمن‌تر و موثرتر در سراسر جهان است.

۴. کمک تشخیصی

- فرینوم (Freenome): یک شرکت فناوری بهداشت است که در زمینه کنترل سرطان و سایر بیماری‌ها در راستای کنترل مراحل بیماری، محصولات دقیق غربالگری را در دسترس قرار داده و به صورت غیرتهاجمی توسعه می‌دهد. (با تولید محصولات غربالگری دقیق و در دسترس به تشخیص به موقع و درمان فعالانه سرطان و سایر بیماری‌ها در مرحله قابل کنترل از بیماری کمک می‌کند.)
- پروشیا (Proscia): استارت‌آپی برای داده‌کاوی توسط هوش مصنوعی در جهت کشف ارزشمند فاکتورهای پنهان سرطان به طور دقیق‌تر و سریع‌تر است. این استارت‌آپ یک پلتفرم آسیب‌شناسی دیجیتال است که با استفاده از هوش مصنوعی داده‌های پنهانی را که با چشم انسان قابل مشاهده نیست کشف و آن‌ها را به بینش‌های ارزشمندی برای بهبود کارایی، سرعت و کیفیت تشخیص سرطان تبدیل می‌کند.
- مکس‌کیو‌ای‌آی (MaxQ AI): در موارد حاد پزشکی با تجزیه و تحلیل‌های پیشرفته و هوش مصنوعی ابزارهای پشتیبان تصمیم‌گیری در لحظه را برای بهبود نتایج بالینی فراهم می‌کند.
- آرتی‌کیو (ArtiQ): این نرم‌افزار پزشکی مبتنی بر هوش مصنوعی یک شریک قابل اعتماد برای پزشکان در تشخیص، درمان و پیگیری مشکلات تنفسی است. آرتی‌کیو در حال حاضر به تفسیر و تست عملکرد ریوی و بهبود محیط تشخیص بیمار کمک می‌کند.

- آیلیس (aillis): آیلیس روش‌های جدید آزمایش و تشخیص آنفولانزا با استفاده از هوش مصنوعی را ارائه می‌دهد. (این شرکت به طور عمده روی روش‌های جدید تشخیص آنفولانزا تمرکز دارد.)
- باترفلای نتورک (butterfly network): یک دستگاه تصویربرداری پزشکی طراحی کرده‌است که باعث کاهش هزینه تصویربرداری سه‌بعدی و آنی می‌شود.
- هلثی آی او (healthy.io): این استارت‌آپ دوربین‌های گوشی را تبدیل به یک وسیله پزشکی می‌کند. اولین محصول آن‌ها کیت ادرار خانگی است که امکان تفسیر آزمایش ادرار با کمک تلفن همراه را به وسیله اسکن هوشمند فراهم می‌کند. به این ترتیب، افراد مبتلا به دیابت یا فشار خون بالا می‌توانند آزمایش‌های ادرار برای تشخیص مشکلات کلیوی را در خانه انجام دهند. این محصول برای غربالگری جمعیتی در اروپا ساخته شده‌است. محصول دوم آنها برای ارزیابی و نظارت بر زخم‌های مزمن و مراقبت‌های بهتر از آن‌ها است.
- سیگ توپل (sigTuple): -با جمع‌آوری و تحلیل داده‌های پزشکی با استفاده از هوش-مصنوعی و استخراج دانش نهفته در آن-ها اطلاعات مفیدی به منظور تشخیص- سریع-تر و دقیق-تر در اختیار پزشکان قرار می‌دهد.
- سایت (sight): یک شرکت تجهیزات پزشکی است که تشخیص مقرون به صرفه و دقیقی را برای خودمراقبتی به ارمغان می‌آورد. این شرکت با استفاده از تکنولوژی یادگیری ماشین و تجزیه و تحلیل- نمونه خون با کمک هوش-مصنوعی بیماری-های عفونی را تشخیص می‌دهد.
- ویز (viz): ویز به پزشکان کمک می‌کند تا از طریق یادگیری ماشین ناهنجاری‌های اسکن مغز را تشخیص دهند. این نرم‌افزار با استفاده از یادگیری عمیق و تحلیل روی اسکن-های مغزی، انسداد عروق بزرگ را که منجر به نوعی سکته مغزی غیرفعال می‌شود تشخیص می‌دهد و از این طریق به پیشگیری و درمان سریع-تر بیماران کمک می‌کند.
- مدیال اِریلِ ساین (medial earlysign): مدیال اِریلِ ساین یک بستر هوش-مصنوعی مستقر بر روی داده-های جمع-آوری شده از میلیون-ها بیمار ایجاد کرده است که قادر به پیش-بینی انواع بیماری-های متابولیک، ایمنی و عفونی از روی نتایج آزمایش خون افراد می‌باشد.
- کورتی (Corti): این استارت‌آپ با استفاده از تکنولوژی یادگیری ماشین کمک می‌کند تصمیمات زودتر و دقیق‌تر در بخش اورژانس گرفته شود. به عنوان مثال به تشخیص زودتر سکته قلبی کمک می‌کند.

- سیستم‌های کمک‌تصمیم‌گیری در سطح مدیریتی برای بیمارستان‌ها و مراکز درمانی نیز می‌توانند مورد استفاده قرار گیرند. یکی از راهکارهایی که توسط این دسته از استارت‌آپ‌ها ارائه می‌شود مدیریت و توزیع مناسب منابع به منظور کاهش هزینه‌ها و افزایش بازدهی است. استارت‌آپ‌های دیگری نیز هستند که برخی از کارهای پرسنل مراکز درمانی را با استفاده از هوش مصنوعی اتوماسیون می‌کنند و به این طریق از نیروی انسانی مورد نیاز و یا حجم کاری آن‌ها می‌کاهند.
- برخی از استارت‌آپ‌های این دسته از قرار زیر هستند:
- اولیو (Olive): اولیو، قصد دارد ربات‌ها را در مواردی که می‌توانند بهتر از انسان عمل کنند جایگزین نیروی انسانی کند و تنها مواردی همچون خلاقیت و همدلی که انسان در آن از ربات پیش‌تاز است بر عهده بشر باشد.
- کیوونتوس (Qventus): با استفاده از الگوریتم‌های یادگیری و بهینه‌سازی، تصمیمات عملیاتی بهینه و در لحظه را برای مراقبت‌های بهداشتی به بیمارستان‌ها و مراکز خدمات درمانی پیشنهاد می‌دهد.
- لین تاس (leanTaas): این استارت‌آپ با استفاده از تحلیل داده‌های پرونده‌های الکترونیک و برنامه‌های کاری کلینیک‌ها و بیمارستان‌ها بازده عملیاتی آن‌ها را به شکل محسوسی افزایش می‌دهد. این راهکار منجر به کاهش زمان انتظار بیماران و هزینه‌های مراکز می‌گردد در حالی که رضایت بیماران افزایش پیدا می‌کند.

۶. مراقبت از راه دور

- مایند استرانگ (Mindstrong): مایند استرانگ برای اولین بار راهی برای اندازه‌گیری عینی و مداوم عملکرد مغز به صورت روزانه ارائه کرده‌است. این استارت‌آپ دیدگاه جدیدی از عملکرد مغز به انسان می‌دهد که تاکنون از روش‌های تصویربرداری سنتی امکان‌پذیر نبوده است.
- بایوفورمیس (Biofourmis): بایوفورمیس، با استفاده از موتور تحلیلی مبتنی-بر هوش-مصنوعی و تجزیه و تحلیل داده‌های بالینی موجود در منابع خود، وقوع یا تشدید یک بیماری را از قبل پیش‌بینی کرده و به پزشکان و شرکت‌های تولید دارو و خدمات سلامت کمک می‌کند تا خدمات بهتر و موثرتری ارائه دهند.
- کانتینئوس بایومتریکس (ContinUse Biometrics): فناوری معاینه از راه دور را به طور کارآمدی پیاده‌سازی می‌کند. به این صورت که از طریق سنسورهایی که به گوشی همراه فرد متصل است در هر زمان و هر مکان که فرد بخواهد اطلاعات بالینی همچون ضربان قلب، فشار خون، میوگرافی و غیره را بدون تماس جسمی و از راه دور برای پزشک ارسال می‌کند تا از

طریق آن درمان و تشخیص مناسب را انجام دهد. این استارتاپ برای مراقبت از بیماران قلبی و عروقی، عضلانی و دیابت بسیار موثر است.

- وینتر لایت لیبز (Winterlight Labs): وینتر لایت، فناوری ای ایجاد می‌کند که می‌تواند به سرعت و به طور دقیق علائم اختلال شناختی را از نمونه گفتار تشخیص دهد. در واقع وینتر لایت با به‌کارگیری هوش-مصنوعی و پردازش و تحلیل صدای افراد و الگوهای گفتار زبان آن-ها، بیماری-های شناختی و روانی از جمله زوال عقل را تشخیص می‌دهد.
- دنتال مانیتورینگ (dental monitoring): راهکار این استارتاپ برای پیش سلامت دندان‌ها استفاده از یک گجت برای عکس‌برداری با گوشی موبایل از دندان‌ها و تحلیل آن‌ها با هوش مصنوعی است.
- ام‌فاین (mfine): این استارتاپ از طریق گوشی همراه و یا دستگاه-های پوشیدنی دیجیتال اطلاعات سلامت افراد را بررسی و تحلیل کرده و پیش-بینی دقیقی از وضعیت سلامت بیمار را در اختیار مراکز درمانی و پزشکان قرار می‌دهد تا از طریق ارزیابی-های اولیه تشخیص و درمان بهتر و سریع-تری برای بیمار فراهم کنند.

۷. مراقبت شخصی‌سازی شده

- در زمینه ایجاد مراقبت بهتر از بیماران متمرکز شده است. این استارتاپ با جمع-آوری و تحلیل میکروبیوم-های انسانی به پزشکان و محققان کمک می‌کند تا به سرعت بیومارکرهای جدید را برای اهداف مورد نظر خود از جمله تشخیص و درمان بیماری-ها کشف کنند.
- اسپرینگ هلت (Spring Health): هدف این استارتاپ کمک به افراد مبتلا به اختلالات روان است تا هر چه زودتر بهبود پیدا کنند. بدین منظور با استفاده از هوش مصنوعی بهترین راهکارهای درمانی و بهبودی را در زمان مناسب پیشنهاد می‌دهد.
- لیریو (Lirio): این استارتاپ پلتفرم ارتباطی شخصی‌سازی شده برای تغییر رفتار است که این رویکرد فردمحور را با استفاده از هوش مصنوعی فراهم می‌کند.
- آبلاکون (ablacon): این استارتاپ سیستم هوش مصنوعی ابداع کرده است که می‌تواند فیبریلاسیون دهلیزی را دقیق و قابل اعتماد تشخیص دهد و درمان کند.

۸. تحلیل اطلاعات ژنتیک

- وکسی نکست‌کُد (WuXi NextCODE): این استارتاپ با استفاده از ژنوم انسان، انواع بیماری‌ها و عوامل بیماری‌زا در هر شخص را مشخص می‌کند. محصول آن یک پلتفرم استاندارد جهانی برای داده‌های ژنومی ایجاد کرده است که قابلیت‌هایی همچون طراحی، ذخیره‌سازی، تفسیر و تجزیه و تحلیل داده‌های ژنومی را فراهم می‌کند.

- آی‌کربن‌ایکس (iCarbonX): پلتفرم هوش-مصنوعی که داده‌های بیولوژیکی را از افراد مختلف در چین جمع‌آوری و داده‌کاوی می‌کند تا از طریق یادگیری ماشین به استخراج الگوهای مفید دست پیدا کنند. شعار این استارت‌آپ زندگی سالم از طریق اکوسیستم زندگی دیجیتال است.

FindMeCure¹

همه‌ی ما در مورد کشفیات جدید و درمان‌های نوآورانه در دانشگاه‌ها، خوانده و شنیده‌ایم. آن‌هایی از ما که خودشان یا کسی از عزیزانشان به بیماری نادر یا صعب‌العلاجی دچار است، از خود می‌پرسند «آنها کجا هستند؟» FindMeCure که در صوفیه (پایتخت بلغارستان) واقع شده، خودش را «گوگل آزمایش‌های بالینی» می‌خواند. بستر برخط این شرکت، افرادی را که با بیماری‌های خاصی دست-و-پنجه نرم می‌کنند، به درمان‌هایی وصل می‌کند که در حال توسعه یافتن طی آزمایش‌های بالینی هستند. کافی است وضعیت سلامت، سن و محل زندگی خود را در موتور جستجویش وارد کنید تا فهرستی از آزمایش‌های بالینی اطرافتان به شما نشان دهد. FindMeCure که در سال ۲۰۱۵ تأسیس شده، در همان سال، ۴۲۰ هزار یورو در مرحله‌ی سرمایه‌گذاری بذری، سرمایه دریافت کرد.

DNA Script

این استارت‌آپ که در پاریس واقع شده، برای اهداف تحقیقاتی، با استفاده از یک فناوری آنزیمی بدون الگوی اختصاصی، دی.ان.ای مصنوعی می‌سازد. این فناوری از قابلیت تسریع فراوان پیشرفت در حوزه‌های کشف دارو، داروی احیاگر، و همچنین فناوری کشاورزی و ذخیره‌سازی داده‌های دی.ان.ای برخوردار است. محصولات این شرکت بر اساس بستر سنتز آنزیمی رونوشت دی.ان.ای، به پژوهشگران زیست‌شناسی مولکولی اجازه می‌دهند تا آزمایش‌های خود را با مقاصد گوناگون، سرعت ببخشند، با این هدف که مرحله‌ی طراحی تا نتیجه‌گیری را ظرف یک روز طی کنند. این شرکت نوپا که در سال ۲۰۱۴ تأسیس شده، در مجموع ۵۶ میلیون یورو سرمایه جذب کرده است، از جمله ۳۴.۴ میلیون یورو در دور سری B در ماه می سال ۲۰۲۰.

Mecuris

این استارت‌آپ که در مونیخ واقع شده، با استفاده از چاپ سه‌بعدی، ساخت پروتز و ارتز (پشتیبانی مصنوعی از اعضای زیرین بدن یا ستون فقرات) را دیجیتالی می‌کند. این شرکت، با تجمیع فناوری‌های سه‌بعدی در یک بستر راهکار حسی، مراقبت‌های ارتزی را وارد جهان دیجیتال کرده است. پزشکان و کارشناسان فنی و تکنسین‌های ارتوپد، حالا می‌توانند پروتزها و ارتزهای مخصوص هر بیمار را بدون تجربه‌ی قبلی نسبت به طراحی سه‌بعدی یا چاپ سه‌بعدی، به صورت سه‌بعدی چاپ کنند. بستر شرکت، از تصاویر بیماران (سی‌تی، MRI، یا اسکن‌های سه‌بعدی) استفاده می‌کند تا طراحی‌های سه‌بعدی مربوط به وسایل کمکی

¹ <https://ecomotive.ir/1399/10/18/10-european-healthcare-startups-to-watch/>

بیمار را شخصی ساخته و آنها را آماده‌ی چاپ در یک مرکز چاپ سه‌بعدی سازد، به‌علاوه امکان اندازه‌ی بودن سفارشی و ۱۰۰ درصدی ابزارهای کمکی و کاهش ۷۵ درصدی زمان تولید را برای کادر درمان و بیماران فراهم می‌سازد. Mecuris که در سال ۲۰۱۶ تأسیس شده، ۳.۶ میلیون یورو در سرمایه‌گذاری سری A در ژانویه ۲۰۱۹ دریافت کرده است.

Therapixel

شرکت نوپای حوزه‌ی فناوری پزشکی است که در پاریس واقع شده، از هوش مصنوعی برای رادیولوژی استفاده کرده و رادیولوژیست‌ها را قادر به تشخیص بهتر سرطان سینه می‌کند. تصویربرداری از سینه، یکی از ضروری‌ترین تخصص‌های رادیولوژی است، البته تشخیص سرطان سینه بسیار چالش‌برانگیز است، یعنی فقط ۰.۵٪ از ماموگرافی‌ها بافت سرطانی را نشان می‌دهند و ۱۰٪ تست‌ها به مثبت‌های غلط می‌انجامند.

Therapixel توانایی خود را در ایجاد الگوریتم‌های پیشرو براساس هوش مصنوعی برای غربالگری سرطان سینه نشان داده است. این شرکت جایزه‌ی مسابقه‌ی ماموگرافی دیجیتال DREAM را در سال ۲۰۱۷ برد، رقابتی که با داشتن ۱۲۰۰ شرکت‌کننده و جایزه‌ی ۱.۲ میلیون دلاری، تا کنون بزرگترین رقابت هوش مصنوعی بوده است. Therapixel که در سال ۲۰۱۳ تأسیس شده، مارس ۲۰۱۹، ۵ میلیون یورو در سری A سرمایه دریافت کرد.

Genomtec

شرکت نوپای واقع در وروتسواف (لهستان) یک دستگاه آزمایشگاه موبایلی برای تشخیص بیماری ساخته است که می‌تواند ظرف ۱۵ دقیقه، عوامل بیماری‌زای خطرناکی مثل ویروس‌ها، باکتری‌ها و قارچ‌ها را با بزرگ-نمایی و شناسایی بخش‌های خاصی از DNA و RNA شناسایی کند. تشخیص با استفاده از شناسه‌ی Genomtec را می‌توان هم در انسان‌ها و هم در حیوانات انجام داد؛ این روش برای بیمارستان‌ها، پزشکان، آزمایشگاه‌ها، و هم-چنین صنایع غذایی و کشاورزی و کنترل آلودگی محیط زیست قابل استفاده است. Genomtec در ژانویه ۲۰۱۹، کمک مالی ۲ میلیون یورویی دریافت کرد.

Invent Medical

استارت‌آپی است که در استراوا، جمهوری چک واقع شده، شرکتی نوپاست که کار خود را بر ابداع، توسعه و طراحی نسل جدیدی از ارتزها و پروتزهای سفارشی متمرکز ساخته است. فلسفه‌ی این شرکت نوپا این است که هرکسی منحصربه‌فرد است و نیازها و ترجیحات سبکی او متفاوت است، ازاین‌رو آنها امکان پیکربندی تعاملی محصولات خویش را فراهم ساخته و برای تولیدشان از چاپ سه‌بعدی بهره می‌برند.

بیماران به واسطه‌ی Invent Medical می‌توانند به یکی از طراحان محصول تبدیل شوند، این کار استقبال از دستگاه‌های پزشکی و رضایت کاربران را به شدت افزایش می‌دهد. Invent Medical که در سال ۲۰۱۵ تأسیس شده، در ژوئن ۲۰۱۸، ۵۰ هزار یورو کمک‌هزینه از طرف Horizon 2020 دریافت کرد.

FibriCheck

کسب و کاری است که در لیژ (بلژیک) واقع شده، برنامه‌ای برای گوشی‌های هوشمند طراحی کرده است که ضربان قلب را اندازه‌گیری نموده و به تشخیص بیماری‌هایی مثل بی‌نظمی ضربان قلب یا خطر سکته کمک می‌کند. برنامه‌ی FibriCheck، اولین راهکار تشخیصی سطح IIa است که در شناسایی اختلالات ضربان قلب مثل فیبریلاسیون دهلیزی، در خارج از محیط بالینی، موفق به دریافت گواهینامه‌ی CE شده است. در حال حاضر، متخصصان قلب، مغز و اعصاب و پزشکان این برنامه را به بیمارانشان توصیه می‌کنند. کافی است آن‌ها یک دقیقه انگشت خود را روی گوشی هوشمندشان قرار دهند تا نتیجه دریافت شود، در ادامه می‌توان نتایج را برای تجزیه و تحلیل به پزشک ارسال کرد. این شرکت توجه خود را صرفاً به پیشگیری از مشکلات قلبی معطوف کرده تا بر همه‌ی محدودیت‌های سخت افزاری پزشکی فائق آمده و به همه امکان بررسی ضربان قلبشان در خانه یا هر جای دیگری را فقط با داشتن یک گوشی هوشمند بدهد. FibriCheck که در سال ۲۰۱۴ تأسیس شده، ۱.۵ میلیون یورو سرمایه گرفته است.

ABLE Human Motion

کسب و کاری منشعب از دانشگاه پلی‌تکنیک کاتالونیا برای ساخت دستگاه‌های پزشکی از جمله ABLE است، اولین اسکلت خارجی سبک، با طرز کار راحت و مقرون‌به‌صرفه برای افراد مبتلا به آسیب نخاعی و فلج اندام که توانایی راه رفتن طبیعی و حسّی را به آن‌ها بازمی‌گرداند. به حلّ مشکلات سلامتی ناشی از کم‌تحرکی کمک کرده و در عین حال موجب افزایش اعتماد به نفس و استقلال می‌شود. ABLE که در سال ۲۰۱۸ تأسیس، و در بارسلونا واقع شده، یک کمک مالی ۵۰ هزار یورویی از Horizon 2020 دریافت کرده است.

Rtsafe

استارت‌آپی است با شخصی‌سازی هر چه بیشتر پرتودرمانی برای هر بیمار، پیچیدگی‌های سیستم برنامه‌ریزی درمان حمایتی و سیستم تحویل دوز هم بیشتر می‌شود. Rtsafe راهکارهایی برای تضمین کیفیت در آنکولوژی پرتوی ایجاد کرده، که در آن‌ها می‌توان درمان را قبل از استفاده بر روی بیمار واقعی، در یک شبیه‌سازی بررسی کرد. این شرکت نوپا می‌تواند با استفاده از چاپ سه‌بعدی، ماکت‌های تشریحی دقیقی از اعضای بدن بیماران تهیه کند تا اثرات پرتودرمانی را آزمایش کرده و امکان بروز عوارض جانبی را به حداقل برساند. Rtsafe که سال ۲۰۱۴ در آتن تأسیس شد، سال ۲۰۱۵ در رقابت شرکت‌های نوپای یونانی از طرف انجمن کارآفرینی MIT، مقام نخست را از آن خود کرد و راهکار شبیه‌بیمار سفارشی آن، موافقت رسمی سازمان غذا و داروی آمریکا را در سال ۲۰۱۸ کسب نمود.

PredictImmune

استارت‌تاپی است که در کمبریج مستقر شده، آزمون‌های پیش-بین می‌سازد تا گزینه‌های درمانی را جهت داده و خروجی بهتری از درمان بیماران مبتلا به نقص سیستم ایمنی مثل بیماری التهابی روده، بیماری کرون، و لوپوس بگیرد. PredictImmune براساس بیش از ده سال تحقیق و پژوهش در دانشگاه کمبریج، آزمایش خون ساده‌ای برای بیماری کرون و کولیت زخمی ابداع کرده تا دقیقاً بیمارانی را شناسایی کند که با خطر تجربه‌ی بیماری شدید و عودکننده مواجه‌اند و می‌توانند از مداخلات زیست‌دارویی منتفع شوند. این شرکت نوپا که در سال ۲۰۱۷ تأسیس شده، اخیراً ۱۱ میلیون یورو در سرمایه‌گذاری سری B دریافت کرده است.

Ada¹

این استارت آپ خدمتی است که امکان برقراری ارتباط مستقیم با شخص بیمار را فراهم میکند و توصیه‌های خود را به او ارائه میدهد. نرم افزار برنامه پزشکی با بیمار ارتباط برقرار می کند در مورد علائم و دردهای او سؤال می کند و در پاسخ توصیه هایی را ارائه می دهد از جمله اینکه برای درمان به کدام پزشک مراجعه کند ویا برای مشاوره از راه دور با یک متخصص تماس بگیرد.

Lunit²

حدود ۲۰٪ از سرطان ریه و سرطان پستان در فرآیند تشخیص بدون توجه قرار می گیرند. این استارت آپ در حال توسعه نرم افزاری برای یادگیری عمیق و تجسم سه بعدی برای کمک به تشخیص بیماریهای دشوار برای تشخیص بیماری مانند سرطان مجاری تنفسی است. استفاده از این برنامه احتمال تشخیص سرطان را تا ۸۳-۸۶٪ افزایش می دهد. با گذشت زمان ، این فناوری بهبود می یابد و دقت آن بیشتر می شود.

Sense.ly³

این برنامه بر وضعیت افرادی را که اخیراً تحت معالجه طولانی مدت قرار گرفته اند یا از بیماری های مزمن رنج می برند، نظارت می کند. این برنامه توسط استارت‌تاپی مستقر در سانفرانسیسکو طراحی شده است و در همان ابتدا ۸ میلیون دلار سرمایه گذاری دریافت کرد. این برنامه به منظور ساخت داده در مورد وضعیت شخص طراحی شده است و آنها را به متخصص مربوطه ارسال می کند و توصیه هایی را

1: <https://shahaab-co.com/mag/news/ai-in-medical-diagnosis-and-medication/>

2: <https://www.lunit.io/>

3: <https://www.sensely.com/>

ارائه می دهد. همچنین این سیستم قادر است در مورد زمان مصرف داروها و در صورت نیاز مراجعه به پزشک را برای بیمار یادآوری کند.

Insilico medicine¹

ساخت داروهای جدید از مهمترین وظایف طب مدرن است. توسعه یک دارو در آزمایشگاه های تحقیقاتی ۲/۶ میلیارد دلار هزینه دارد و در مجموع حدود ۱۵۰ میلیارد دلار برای این فرآیند هزینه شده است. به همین دلیل در سال ۲۰۱۴ تنها ۴۶ داروی جدید ساخته شد. استارت آپ **insilico Medicine** نوعی از فناوری هوش مصنوعی را ایجاد میکند که به رشد داروها، نشانگرهای زیستی و مطالعه مکانیسم های پیری کمک می کند. این شرکت می خواهد کیفیت زندگی اشخاص را با تولید دارو های موثر پزشکی بهبود بخشد.

PathAI²

این استارت آپ (مستقر در بوستون) توسط **Andy Back** دانش آموخته دانشکده پزشکی هاروارد راه اندازی شده است. او بیش از پنج سال در دانشگاه هاروارد مشغول به تحصیل بود و تصمیم گرفت به پزشکان در تشخیص به موقع بیماریهای پیچیده مانند سرطان با استفاده از یادگیری ماشین برای تجزیه و تحلیل سریع و دقیق تصاویر سلولی کمک کند.

Aira³

این استارت آپ (مستقر در سن دیگو) با ترکیب توانایی های بدن انسان و قابلیت های هوش مصنوعی در یک برنامه یا عینک هوشمند به افراد نابینا و دارای ضعف بینایی کمک می کند تا جهان را ببینند. این شرکت ادعا می کند که توسعه هوش مصنوعی آنها، **Chloe**، هنوز در سطح اولیه توانایی های خود است و می تواند کارهای ساده ای مانند خواندن دستورالعمل روی یک بسته دارویی را انجام دهد و به تسهیل فرآیند خدمات پزشکی کمک کند اما توسعه دهندگان رویاهای بزرگی برای توسعه بیشتر آن دارند.

Verge Genomics⁴

از ایده های حوزه سلامت است که موفقیت بسیاری کسب کرده و توسط آلیس ژانگ و جیسون چن تاسیس شده. این استارت آپ سلامت در صدر لیست بهترین استارت آپ های حوزه سلامت در سال ۲۰۱۹ قرار دارد.

1: <https://insilico.com/>

2: <https://www.pathai.com/>

3: <https://aira.io/>

4: <https://shanbemag.com/best-health-startups-2021/>

Verge Genomics از طریق فرایند آزمایش آنلاین پزشکی سعی بر نجات جان انسان‌ها دارد. سالانه میلیاردها دلار برای آزمایش داروهایی بی‌تاثیر هزینه می‌شود.

تخمین زده می‌شود که برای موفقیت یک دارو در بازار، ۱.۳ میلیارد دلار برای تحقیق و توسعه و تاییدیه FDA هزینه می‌شود. Verge Genomics از یک رویکرد منحصر به فرد از طریق هوش مصنوعی برای تعیین اینکه کدام داروها احتمال موفقیت بالاتری دارند استفاده می‌کند. این شرکت تصمیم دارد با این رویکرد نوآورانه به صنعت بزرگ داروسازی از طریق تشخیص اینکه چه دارویی موفق به اخذ تاییدیه FDA شده و چه دارویی شانس پایین موفقیت دارد، کمک کند.

HealX

استارت‌آپ دارویی از طریق آزمایش داروهای فعلی با استفاده از هوش مصنوعی، سعی دارد دارو و درمان‌های جدید برای بیماری‌های نادر ایجاد کند. فناوری شرکت HealX باعث موفقیت این شرکت در تولید دارویی برای بیماری Fragile-X در کمتر از ۱۸ ماه و آمادگی سریع برای انجام آزمایش‌های کلینیکال شد.

در یک مورد خاص، HealX توانست ۸۰ درصد زمان کمتری برای رسیدن به آزمایش‌های انسانی نسبت به تولیدکننده داروهای معمولی صرف کند که باعث تبدیل HealX به یکی از نوآورترین استارت‌آپ‌های حوزه سلامت شد. این شرکت دارای HealNet، یکی از بزرگ‌ترین و پیچیده‌ترین بانک‌های اطلاعاتی بیماری‌های نادر در جهان است. HealX ادعا می‌کند که پایگاه داده آنها بیش از یک میلیارد اطلاعات مستند از بیماری‌های نادر، بیماران و داروهایی که قبلاً استفاده شده را در بر می‌گیرد.

Alector

با ترکیب پیشرفته‌ترین فناوری آنتی‌بادی و اکتشافات جدید در زمینه عصب ایمونولوژی، ماموریت جدیدی در مبارزه با بیماری‌های عصبی را دنبال می‌کند. طبق گفته Pitchbook، «فناوری آنتی‌بادی این شرکت باعث تولید و معتبر ساختن داروهای آنتی‌بادی با ویژگی‌های عملکردی مانند اهداف تغییر بیماری و ایجاد درمان جدید برای بیماری آلزایمر و دیگر اختلالات عصبی و توانمندسازی پزشکان در مهار سیستم ایمنی بدن در مبارزه با زوال عقل و تولید عصب می‌شود.»

Arnon Rosenthal مدیر عامل این شرکت امیدوار است که راه حل او باعث تقویت و احیای سلول‌های ایمنی در مبارزه و احتمالاً درمان این بیماری‌ها شود. تمرکز فعلی Alector روی مبارزه با آلزایمر با ایجاد روش‌های درمانی با آنتی‌بادی است که می‌تواند به جلوگیری از تخریب نورون‌های عصب کمک کند.

BenevolentAI

این استارت‌آپ موفق حوزه سلامت مدعی است با استفاده از هوش مصنوعی برای رمزگشایی فرآیندهای مولکولی مرتبط با بیماری‌های خاص، می‌تواند درمان‌های دارویی ویژه را برای بیماران خاص ترکیب کند. در حال حاضر این شرکت قادر به درمان بهتر و امیدوارانه‌تر بیماری‌هایی است که نسبت به درمان‌ها بی‌پاسخ بوده‌اند.

از پلتفرم BenevolentAI برای ایجاد روش‌های درمانی برای بیماری‌های لاعلاج مانند بیماری نوروں حرکتی، بیماری پارکینسون، گلیوبلاستوما و سارکوپنی استفاده می‌شود. با طراحی بیش از ۲۰ برنامه دارویی، این شرکت اخیراً قصد خود برای نوآوری در سایر زمینه‌های تخصصی مانند مواد پیشرفته، کشاورزی و ذخیره انرژی را اعلام کرده است.

Prognos

با ۱۶ میلیارد پرونده مرتبط با ۱۸۵ میلیون بیمار، ثبت Prognos بزرگ‌ترین پایگاه داده یکپارچه از چند منبع تشخیص بالینی است. Prognos با استفاده از زیرساخت‌های منطبق با قانون قابلیت انتقال و مسئولیت بیمه سلامت و جمع‌آوری و عادی‌سازی آنها، تفسیر بالینی از داده‌های تشخیص بالینی را ارائه می‌کند.

این پلتفرم هوش مصنوعی از الگوریتم‌های بالینی با بیش از ۳۰ شرط استفاده می‌کند تا پیش‌بینی اولیه ابتلا به بیماری، نیاز به طرح درمانی، فرصت‌های آزمایش بالینی موجود، آشکارسازی شکاف‌های مراقبتی و نشان دادن خطر را ایجاد کند. از ترکیب این منابع می‌توان هشدارهایی ایجاد کرد که به بیماران در یافتن بهترین درمان‌ها در سریع‌ترین زمان ممکن، بهبود مدیریت موارد ابتلا و پیشرفت سریع در مطالعات بالینی کمک می‌کند.

Tempus

Tempus نیز مانند پروگنوس امیدوار است که بتواند از داده‌های بیماران قبلی در ارائه خدمات به بیماران فعلی استفاده کند. Tempus «بزرگ‌ترین کتابخانه داده‌های بالینی و مولکولی» در جهان را به همراه یک سیستم عامل برای «دسترسی آسان و مفید به داده‌ها با محوریت سرطان» ایجاد کرده است.

محققان و پزشکان می‌توانند از این مجموعه بهره‌مند شوند. محققان می‌توانند برای ظاهر ساختن الگوهای بیماری‌ها و درمان از آن استفاده کنند. پزشکان می‌توانند برای اختصاصی سازی درمان سرطان برای هر بیمار از آن استفاده کنند.

Paige

با استفاده از الگوریتم‌های جدید یادگیری عمیق، شبکه‌های عصبی مصنوعی و مدل‌های تولیدی که قادر به یادگیری کارآمد از داده‌های بصری و بالینی هستند، Paige در حال استفاده از اطلاعات ده‌ها هزار اسلاید پاتولوژی برای تغییر تشخیص بالینی و درمان سرطان است. این شرکت در حال حاضر برای کمک به این فرایندها در حال توسعه ماژول‌های خاص بیماری است که به این فرایند کمک کند. متخصصان پزشکی می‌توانند از این داده‌ها برای ارزیابی دقیق‌تر و برنامه‌ریزی درمان استفاده کنند.

اپلیکیشن Web MD¹

یکی از بهترین اپلیکیشن های تشخیص بیماری با هوش مصنوعی برنامه می باشد. افراد می بایست قسمتی از بدن خود را که احساس ناراحتی یا مشکل داشته، مشخص نموده و اطلاعات مختلفی نظیر سوابق پزشکی، داروهای مورد نیاز، اخبار پزشکی و ... را دریافت نمایند. لازم به ذکر است که این اپلیکیشن از تکنولوژی یادگیری ماشین بهره می برد. در ادامه افراد می توانند لینک دانلود نسخه اندروید این برنامه را مشاهده نمایند.

اپلیکیشن ADA- AI Doctor

کاربران از طریق اپلیکیشن می توانند علائم بیماری خود را وارد نموده و بعد از پاسخ به سوالات مطرح شده توسط اپلیکیشن، بهترین پیشنهاد برای درمان بیماری خود را دریافت نمایند. برنامه مذکور از تکنولوژی یادگیری ماشین برای تشخیص انواع بیماری ها بهره می برد. برنامه مذکور رابط کاربری ساده ای داشته و اطلاعات دقیق و جامعی از بیماری اشخاص را به آنان منتقل می کند. در ادامه لینک دانلود نسخه آیفون برنامه ADA- AI Doctor ارائه شده است.

اپلیکیشن SkinVision

کاربرانی که به دنبال یک اپلیکیشن حرفه ای در زمینه مراقبت های پوستی بوده، می توانند از امکانات اپلیکیشن SkinVision بهره مند شوند. افراد باید تصویری از لکه پوستی خود را وارد کرده تا احتمال ابتدا به انواع بیماری های پوستی بررسی شود. اشخاص با استفاده از این اپلیکیشن می توانند میزان خطر احتمال به انواع سرطان پوستی را نیز بررسی نمایند. در ادامه لینک ورود به وب اپلیکیشن SkinVision ارائه شده است.

نخستین داروی ساخته شده توسط هوش مصنوعی که توسط یک استارتآپ هوش مصنوعی توسعه داده شده است، هم‌اکنون وارد فاز آزمایش انسانی شده است.²

یک شرکت بایوتک آزمایش دارویی موفق شد نخستین داروی ساخته شده توسط هوش مصنوعی را وارد فاز آزمایش انسانی کند. این دارو پیش‌تر مراحل آزمایش غیرانسانی را پشت سر گذاشته بود و حالا و در صورت موفقیت در آزمایش انسانی، باید گفت هوش مصنوعی حتی وارد صنعت داروسازی هم شده است. این دارو INSoo18-055 نام دارد و به‌طور کامل توسط هوش مصنوعی کشف و ساخته شده است.

---

¹: <https://fa.heyvaai.com/blog>

²: <https://techrato.com/2023/06/28/medicine-made-by-artificial-intelligence/>

GENIMAPS¹

یک پلتفرم محاسباتی است که از داده‌های ژنتیکی به منظور یافتن کاربرد جدید برای داروهای موجود و یا کشف دارو استفاده می‌کند. اطلاعات داروهای خاص، داروهای دارای مجوز سازمان غذا و داروی آمریکا و داروهای Pipeline شرکت‌ها جمع آوری شده است. در کنار این اطلاعات، داده‌های ژن‌ها دخیل در بیماری نیز به طور کامل در این پلتفرم ذخیره شده است. پلتفرم GENIMAPS بیماری‌ها را بر اساس ژن‌های دخیل در آن طبقه بندی می‌کند.

این پلتفرم به دنبال الگوریتم‌هایی است تا بتواند ارتباطی خاص بین مولکول‌های دارویی و ژن‌های دخیل در بیماری پیدا کند.

GENISYST

پلتفرمی برای انجام مطالعات پیش‌بالینی است.

در GENISYST انواع مختلفی از یک نوع بیماری در سلول‌های مختلف یک حیوان ایجاد می‌شود. همه آزمایشات پیش‌بالینی فقط در همین حیوان انجام می‌شود. در حالی که در مطالعات معمول، تعداد زیادی حیوان به این منظور مورد بررسی قرار می‌گیرند. این پلتفرم با طراحی سیستمی که به طور دقیق بیماری‌های انسان را با استفاده از ژن دخیل در آن شبیه سازی می‌کند، امکان مطالعه سریع‌تر برای کشف داروها را فراهم ساخته است.

استارتاپ Quartet Health

یکی از استارت‌آپ‌های بیماری‌های روانی Quartet Health است که در سال ۲۰۱۴ بنیان گذاشته شد. استارت‌آپ Quartet Health از یادگیری ماشین برای تشخیص بیمارهایی با احتمال ابتلا به اختلالات روانی استفاده می‌کند. سپس پزشکان مراقبت اولیه و درمانگرهای رفتاری مناسب را تحت یک برنامه‌ی درمانی شخصی‌سازی شده به بیمار پیشنهاد می‌دهد. گوپتا، یکی از بنیان‌گذاران این استارت‌آپ می‌گوید:

ایجاد همکاری میان پزشکان مراقبت اولیه و درمانگرهای رفتاری برای بهبود سلامتی کلی مردم جامعه ضروری است. تکنولوژی، پلی است میان سلامتی روانی و فیزیکی افراد.

این شرکت نیویورکی که با تعدادی از تأمین‌کنندگان بیمه همکاری می‌کند، حدود ۹۳ میلیون دلار سرمایه از شرکت‌های بزرگی مانند Polaris Partners، most recently و Google Ventures دریافت کرده است.

استارت‌آپ DotCom Therapy

1: <https://honam.ir/blog/artificial-intelligence-in-clinical-trials/>

ایده‌ی راه‌اندازی این شرکت اولین بار در سال ۲۰۱۵ به ذهن بنیان‌گذاران آن رسید و این کسب‌وکار رویکرد منحصر به فردی برای خدماتی درمانی ارائه کرده است. این شرکت با ۲۸ دانشگاه در هفت کشور برای ارائه‌ی خدمات در زمینه‌ی گفتار درمانی، کار درمانی، سلامت روان و خدمات تله‌ادیولوژی همکاری می‌کند. آن‌ها بیماران را به ۹۰ متخصصی معرفی می‌کنند که بلافاصله و از طریق کامپیوتر به مشکل آن‌ها رسیدگی خواهند کرد. هزینه‌ی جلسات درمان ۳۰ دلار برای ۱۵ دقیقه مشاوره است. رایینسون یکی از بنیان‌گذاران این استارت‌آپ می‌گوید:

امروزه همه‌ی مردم لپ‌تاپ، موبایل و تلفن همراه دارند و برای اولین بار در تاریخ، همه‌ی انسان‌ها به راحتی با یکدیگر ارتباط برقرار می‌کنند. پس مهم نیست در شیکاگو زندگی می‌کنید یا اهل آلاسکا هستید؛ مهم این است که در این مقطع زمانی راهی برای دسترسی به این تکنولوژی فراهم شده است.

1 Acorai (سوئد)

یک پلت فرم پایش نارسایی قلبی.

Activate Health (استونی)

پلتفرمی است که از داده‌ها، هوش مصنوعی و گیمیفیکیشن برای کمک به کاربران برای بهبود سلامت جسمی و روانی خود استفاده می‌کند.

ADNTRO GENETICS (اسپانیا)

یک کیت DNA که فقط به نمونه بزاق برای کشف تغذیه شخصی، آموزش، استعداد ابتلا به بیماری‌ها و موارد دیگر نیاز دارد.

آنیا (بریتانیا): استارت‌آپی است که از والدین در طول ۱۰۰۱ روز اول سفر والدینشان – از بارداری تا دوران کودکی حمایت می‌کند.

Biocam (لهستان)

یک کپسول آندوسکوپی برای تعیین خطرات احتمالی سیستم گوارشی در زمان واقعی.

Cara Care (آلمان)

همراهی جامع برای افراد مبتلا به مشکلات گوارشی.

1: <https://seo-pbn.ir/30-ai-startups-changing-the-future-of-healthcare/>

clare&me (آلمان)

مربی صوتی هوش مصنوعی برای اضطراب، نگرانی یا افکار در گردش.

Deemea (فرانسه)

یک پلتفرم همکاری که به داده های تصویربرداری پزشکی اختصاص داده شده است.

Doctomatic (اسپانیا)

نرم افزار نظارت از راه دور بیمار که در آن بیماران می توانند نتایج را اسکن کرده و به طور خودکار داده ها را در اختیار پزشکان خود قرار دهند.

Eden Care (رواندا)

یک راه حل بیمه درمانی که پوشش مراقبت های بهداشتی دیجیتال یکپارچه و مقرون به صرفه را به مشاغل در سراسر آفریقا ارائه می دهد.

EQL (بریتانیا)

ابزارهای ارزیابی سلف سرویس برای افراد مبتلا به مشکلات عضلانی و مفصلی که امکان دسترسی سریع به بهترین مراقبت های موجود را فراهم می کند.

ExactCure (فرانسه)

دوقلو دیجیتال شبیه سازی غلظت داروها در خون بیماران.

iZola (کنیا)

یک پلتفرم درمانی آنلاین برای خانواده های دارای کودکان عصبی.

Kahun (اسرائیل)

یک پلتفرم دستیار هوش مصنوعی که به طور خاص برای پزشکان طراحی شده است.

Labplus (لهستان)

نرم افزار دستگاه پزشکی که تجزیه و تحلیل نتایج آزمایشات آزمایشگاهی را خودکار می کند.

Likeminded (آلمان)

پلتفرمی است که از سلامت روان و رفاه کارکنان پشتیبانی و بهبود می بخشد.

mDoc(نیجریه)

یک شرکت سلامت دیجیتال که به افرادی که با نیازهای مزمن سلامتی زندگی می کنند یا در معرض خطر هستند، آموزش های سلامت خودمراقبتی مجازی ارائه می دهد.

Mindstep(بریتانیا)

برنامه ای برای بهینه سازی مراقبت از مغز و سلامت روان.

آزمایشگاه MX (استونی)

استارت آپی که تنها با استفاده از تلفن هوشمند، توصیه های بهداشتی را در چند ثانیه بر اساس غربالگری سلامت مبتنی بر دوربین ارائه می کند.

Pharmacy Marts(مصر)

یک بازار دیجیتال که داروخانه ها و تامین کنندگان پزشکی را به هم متصل می کند.

Pharmarun(نیجریه)

یک پلت فرم درخواستی که نحوه دسترسی آفریقایی ها به دارو را از طریق استفاده از فناوری ساده می کند.

Rayscape(رومانی)

یک دستیار دیجیتال کامل برای رادیولوژیست ها که ابزارهای هوش مصنوعی را برای تصمیم گیری بهتر فراهم می کند.

StethoMe(لهستان)

گوشی پزشکی هوشمند برای والدین.

Talkie.ai(لهستان)

شرکتی که دسترسی به مراقبت های بهداشتی را با خودکارسازی تماس تلفنی با بیماران با استفاده از دستیارهای مجازی مبتنی بر هوش مصنوعی ساده می کند.

Techspert(بریتانیا)

یک شبکه متخصص برای منبع جدیدترین و دقیق ترین بینش های مراقبت های بهداشتی.

Tucuvi(اسپانیا)

استارت آپی که مکالمات تلفنی پزشکی را از طریق هوش مصنوعی همدلانه خودکار می کند.

Vitadio(جمهوری چک)

یک برنامه تلفن همراه که مقاومت به انسولین را با اصلاح سبک زندگی مبتنی بر هوش مصنوعی معکوس می کند.

VOS.health(جمهوری چک)

یک همراه تندرستی با بینش های روزانه سلامت روان، برنامه های متناسب، و ابزارهای یکپارچه.

Wellx(امارات متحده عربی)

بستری برای تشویق و پاداش دادن به عادات سالم.

Zuri Health(کنیا)

شرکتی که راه حل های بهداشتی مقرون به صرفه و در دسترس را برای افرادی که گوشی هوشمند ندارند و در مناطق محروم زندگی می کنند ارائه می کند.

فصل دوم

انواع بیماری ها و روش های تشخیص

تشخیص مولکولی اتیولوژی باکتریایی بیماری آرتریت روماتوئید^۱

چکیده:

سابقه و هدف علل اتیولوژیک آرتریت روماتوئید بخوبی شناخته نشده است. هدف از این مطالعه کاربرد پرایمرهای عمومی و اختصاصی جهت ردیابی وجود باکتری ها در خون و مایع مفصل بیماران مبتلا به آرتریت روماتوئید بود. مواد و روش ها در این مطالعه تجربی، روش PCR برای شناسایی طیف وسیعی از باکتری ها به طور عمومی و استافیلوکوک آرنوس به صورت اختصاصی طراحی شد. ۹۵ نمونه مایع مفصلی و ۱۰۰ نمونه خون که در دمای ۸۰- درجه سانتی گراد نگه داری شده بودند، بررسی شدند. استخراج ژنوم انجام شد. از پرایمر عمومی برای تکثیر ژن ۱۶ SrRNA و از پرایمر اختصاصی برای تکثیر ژن nuc استافیلوکوکوس اورئوس استفاده شد. سپس محصول پرایمر اختصاصی تعیین توالی شد و نتایج به دست آمده ضمن بررسی های مقایسه ای به صورت توصیفی تجزیه و تحلیل شدند. یافته ها نتایج نشان داد، از ۹۵ نمونه مایع مفصل و ۱۰۰ نمونه خون که در کشت باکتریولوژیک منفی گزارش شده بودند، به ترتیب ۳۳ مورد (۳۴ درصد) و ۳۶ مورد (۳۶ درصد) وجود ژن عمومی ۱۶ Sr RNA ردیابی شدند. همچنین، به ترتیب در ۲۱ مورد از نمونه های مایع مفصل و ۱ مورد از نمونه های خون بیماران سویه های استافیلوکوکوس اورئوس مشاهده شد. استنتاج نتایج این مطالعه حاکی از وجود ژن ۱۶ SrRNA باکتری های مختلف از جمله استافیلوکوکوس آرنوس در مایع مفصل و خون بیماران بود. با استناد به این نتایج احتمالاً بتوان بخش قابل توجهی از اتیولوژی بیماری آرتریت روماتوئید را توضیح داد و بر مبنای آن پروتکل درمانی را اصلاح نمود.

روش های تشخیصی در بیماری های دهان^۲

چکیده

^۱: هاشمی سیدرضا | عطایی رضاتعلی | علیشیری غلامحسین | قربانعلی زادگان مهدی | مهابادی مصطفی | نجفی علی

^۲: مداحی علی | پناهنده نرگس

بیماری های مختلف دهان، تظاهرات بالینی مشابهی را نشان می دهند، لذا باید با انجام روش های تشخیصی و کمک تشخیصی و با توجه به علائم بالینی به یک تشخیص صحیح دست یافت. متأسفانه در برخی از کشورها از جمله ایران، بیوپسی بیشترین نقش را در تشخیص بر عهده دارد و از روش های نوین هیستولوژی، سیتولوژی، بیولوژی ملکولی و روش های ایمونولوژیکی صرفاً در کارهای تحقیقاتی استفاده می گردد، نه در تشخیص ضایعات دهانی. امروزه روش های بیولوژی ملکولی در تشخیص ضایعات دهانی کاربرد بسیاری دارند، مثلاً کاربرد بیومارکرها و Gene expressions در تشخیص ضایعات در سرطان های مخاط دهان در حال پیشرفت است. فناوری های جدید ایمونوسیتوکمیکال و به کارگیری آنتی بادی منوکلونال نیز در ضایعات لیکن پلان، بیماری های ناشی از پاپیلوما ویروس و به طور کلی برای شناسایی آنتی ژن های ویروسی در برش های منجمد بافتی مورد استفاده قرار می گیرند. روش هیبریداسیون اینسایتو نیز دقیق ترین روش شناسایی عفونت HPV می باشد که با استفاده از اولگینوکلئوتیدهای سنتتیک انجام می پذیرد. روش های اختصاصی تری همانند ایمونوفلورسنت که حضور آبی جی های (Ig) اختصاصی را در غشای پایه دنبال می کند، در شناسایی DLE پمفیگوئید و طبقه بندی صحیح بیماری های هتروژنوس مرتبط با Anti-BMZ از کاربرد وسیعی برخوردارند. محققین حتی به دنبال یافتن تغییرات ژنتیکی می باشند که منجر به تومورهای بدخیم می گردد و البته موتاسیون پروتئین P53 شایع ترین تغییر ژنتیکی در سرطان ها می باشد و با آزمایش های ملکولی و استفاده از واکنش زنجیره پلیمرز (PCR) قادر به شناسایی این موتاسیون ها در نمونه های بیوپسی می باشند. علاوه بر روش های مذکور، در دهه اخیر از بزاق و اشک چشم نیز به عنوان وسیله ای تشخیصی استفاده شده است و به ویژه یافتن آنتی بادی های HIV در این مایعات از جنبه تشخیصی مهمی برخوردار است. به طور کلی، تمام این روش ها از Specificity, Sensitivity بالایی برخوردار هستند و مشخصه غربالگری آن ها بدون توجه به علائم بالینی، جهت پیشگیری و درمان های شیمیایی اختصاصی حائز اهمیت می باشد و از این رو جایگزین خوبی برای روش های تشخیصی قبلی می باشند. امید است که در کشورمان با به کارگیری این روش ها، به تشخیص های سریع تر، با هزینه ای معقول تر و بیمار پسندانه تر دست یابیم.

الگوهای ارجاع و قصورهای پزشکی انجام شده در مبتلایان به بیماری های مخاط دهان، قبل از مراجعه به کلینیک بیماری های دهان دانشکده دندانپزشکی کرمان^۱

چکیده:

زمینه: متأسفانه هنوز بسیاری از پزشکان و حتی برخی از دندانپزشکان با بیماری های مخاط دهان آشنایی کافی ندارند و این امر موجب می گردد که بسیاری از مبتلایان به بیماری های دهان قبل از مراجعه به متخصصان این رشته تحت درمان های نامناسب قرار گیرند. این اقدامات غلط باعث می گردد وقت و هزینه زیادی از بیماران تلف شده و گاهی عوارض جبران ناپذیری برای بیمار به بار آید. هدف از انجام این مطالعه بررسی نوع و فراوانی قصورهای پزشکی انجام شده و در صورت امکان پیدا کردن راهکارهای مناسب برای حل این مشکل می باشد. روش کار: این تحقیق یک پژوهش توصیفی و مقطعی است که در آن پرونده ۷۳۵ بیمار که از سال ۱۳۷۸ تا ۱۳۸۵ با شکایت از مشکلات مخاط دهان به بخش تخصصی بیماری های دهان دانشکده دندانپزشکی کرمان مراجعه نموده بودند، مورد بررسی قرار گرفت. پس از

ارزیابی کلیه پرونده ها و تکمیل فرم های اطلاعاتی، داده ها توسط نرم افزار آماری SPSS V.17 آنالیز گردید. یافته ها: نتایج بدست آمده نشان داد که میانگین فاصله زمانی بین بروز علائم بیماری در مخاط دهان تا مراجعه به بخش بیماری های دهان $24,05 \pm 4,14$ ماه بود. ۴۵ درصد از بیماران جهت درمان ضایعات مخاط دهان ابتدا به پزشک و ۳۶,۲ درصد از این افراد ابتدا به دندانپزشک مراجعه نموده بودند. میزان قصور پزشکی ارتباط معنی داری را با تعداد و نوع ضایعات نشان داد ($P < 0.05$). این مطالعه همچنین نشان داد که برای ۳۷,۶ درصد از بیماران قبل از مراجعه به بخش بیماری های دهان درمان (های) نادرست صورت گرفته است. بالاترین میزان قصور پزشکی در مبتلایان به لیکن پلان و پمفیگوس دهانی رخ داده بود. نتیجه گیری: درصد بالای درمان نادرست انجام شده برای ضایعات مخاط دهان در مطالعه حاضر و همچنین فاصله زمانی بسیار زیاد میان شروع علائم بیماری های دهان تا مراجعه به متخصص بیماری های دهان ضرورت انجام اقدامات جدی را خاطر نشان می سازد. این اقدامات باید در جهت اصلاح الگوی ارجاع مبتلایان به ضایعات مخاط دهان و کاهش عوارضی که متعاقب قصور پزشکی متوجه بیماران می گردد، صورت گیرد.

اصول تشخیص و درمان بیماری صرع^۱

چکیده:

اهداف این مقاله بازآموزی: این مقاله مورد استفاده پزشکان عمومی، دستیاران اعصاب و متخصصان روانپزشکی خواهد بود. پزشک با مطالعه این مقاله به صرع و انواع آن آگاهی پیدا می کند، مورد استفاده داروهای ضد صرع قدیم و جدید و بویژه عوارض آنها را فرا می گیرد و چگونگی برخورد با بیمار و اقداماتی که برای هر بیمار صرعی لازم است انجام شود را می آموزد. با مطالعه دقیق این مقاله مخاطب باید بتواند همه سوالات مطرح شده را پاسخ درست بدهد.

تشخیص بیماری سل: روش های نوین آزمایشگاهی

چکیده:

بیماری سل (توبرکلوزیس) علی رغم پیشرفت در علم پزشکی در سال های اخیر، همچنان یک معضل بهداشتی مهم در سراسر جهان است. در حال حاضر، نرخ سالانه کاهش میزان سل در حدود ۱-۲ درصد می باشد، درحالی که به منظور دستیابی به هدف پایان دادن به همه گیری تا سال ۲۰۳۰ باید تا سال ۲۰۲۰ از ۵ تا ۵ درصد می رسید و تا سال ۲۰۲۵ بیش از ۱۰ درصد باشد. اگرچه روش های آزمایشگاهی متعددی برای تشخیص بیماری سل وجود دارد، اما تاخیر در تشخیص نهایی سل همچنان یک مشکل اساسی

^۱ : سلطان زاده اکبر

در بحث درمان است. به دلیل آهسته رشد بودن عامل ایجاد کننده بیماری سل یعنی میکوباکتریوم توبرکلوزیس (*Mycobacterium Tuberculosis*)، شناسایی و آزمایش حساسیت و مقاومت به دارو چندین هفته یا بیشتر طول می کشد. در طی چند سال گذشته، روش های زیادی برای تشخیص مستقیم، شناسایی گونه ها و آزمایش حساسیت به آنتی بیوتیک فراهم شده است. برای بهبود تشخیص، درک مناسب اثربخشی و محدودیت های عملی این روش ها اهمیت دارد. این مقاله مروری پیشرفت های اخیر مورد استفاده در تشخیص بیماری سل را براساس روش های مولکولی و غیر مولکولی را بررسی کرده است.

کاربرد PCR برای تشخیص بیماری های عفونی^۱

چکیده:

هدف این مقاله آشنا نمودن پزشکان عمومی و متخصصین بیماری های عفونی و گرمسیری و سایر متخصصین، با PCR می باشد به طوری که در پایان موارد کاربرد آن را در انواع بیماری های عفونی بدانند. برتری آن را بر سایر روش های تشخیصی بیان کنند. با محدودیت های آن آشنا شده باشند. اساس PCR (Polymerase Chain Reaction) بر کپی برداری از سکانس RNA یا DNA نمونه مورد نظر می باشد که بر این اساس میتوان بیماری های مختلفی از جمله بیماری های خونی و ژنتیکی مانند بتا تالاسمی، آنمی سیکل سل و سیستیک فیبروزیس و غیره را تشخیص داد. PCR علاوه بر انسان در حیوانات نیز برای تشخیص بیماریهای مختلف از جمله عفونی کاربرد دارد.

کاربرد CGH در تشخیص بیماری های کروموزومی^۲

چکیده :

در ژنوم انسان شایعترین تغییرات مشاهده شده تفاوت در تعداد کپیهای قطعات DNA است. هر تغییر در تعداد کپی قطعات DNA بزرگتر از 1kb را CNV – Variation Number Copy تعریف میکنیم. در بین افراد مختلف یکگونه چنین تغییرات بسیار شایع و بیشترین تفاوت بین افراد را تشکیل میدهند. این

تغییرات خود سبب تنوع در خصوصیات بین انسانهاست. همچنین بسیاری از این عوامل به‌عنوان مارکرهای استعداد یا مقاومت بیماری شناخته شده‌اند و یا در میزان پاسخ به دارو تأثیرگذار هستند. در مواردی نیز این تغییرات خود عامل بیماری و یا اختلال هستند. تکنولوژی aCGH بهترین روش برای شناسایی این تغییرات است. امکان تشخیص سریع تغییرات تعداد کپیهای قطعات DNA را با قدرت تفکیک بالا در سطح ژنوم فراهم می‌کند. در این تکنیک با استفاده از آرایه‌های مختلفی که از کلونهای BAC-PAC با قدرت تفکیکی kb200-400 و یا Oligonucleotide با قدرت تفکیکی kb75-130 تهیه می‌شوند و مقایسه میزان هیبریداسیون DNA فرد و DNA استاندارد به این آرایه به تغییرات احتمالی و تفاوت در تعداد کپی قطعات مختلف بین این دو ژنوم دست می‌یابیم. در استفاده از برنامه‌های قوی با اطلاعات کافی جهت دستیابی به این اطلاعات لازم است. در سال ۲۰۱۰ طی اطلاعیه Consotium Arrays (Cytogenomic For Standard International) ISCA با توجه به مطالعات انجام شده این تکنیک به عنوان تست اولیه تشخیصی برای افراد با تأخیر رشد ذهنی - اختلالات متعدد مادرزادی و یا اوتیسم معرفی شد. در آن گزارش آمده است که میزان شناسایی اختلالات ژنومیک با استفاده از این تکنیک به نسبت کاریو تایپ استاندارد %۱۰-۱۵ افزایش و نسبت به کاریو تایپ به‌علاوه %5-10 MLPA افزایش می‌یابد. از سال ۱۳۸۹ تا به حال در مرکز پاتولوژی و ژنتیک کریمی نژاد - نجم آبادی بیش از ۱۰۰۰ تست aCGH انجام شده. از این تعداد ۲۸۰ نمونه برای علل عقب افتادگی ذهنی آت خیر رشد بوده. در ۴۵ مورد اختلال ژنومیک شناسایی شده است. این موارد مورد بحث و یافته‌ها مورد بررسی قرار خواهند گرفت. همچنین استفاده از این روش با دیگر روش‌های موجود و احتمال دست‌یابی به نتیجه مقایسه خواهد شد. به نظر می‌رسد که در شرایط کنونی بدون شک توان تشخیص تکنیک aCGH برای این دسته از بیماران چند برابر دیگر تکنیک‌های موجود می‌باشد. نظر به توان تشخیصی بالای این تکنیک کاربرد آن در تشخیص قبل از تولد و تشخیص قبل از لانه‌گزینی و سرطانها نیز قابل بحث بوده و بررسی می‌شود.

بررسی قدرت تشخیص روش مشاهده ای لاپاروسکوپی در تشخیص اندومتریوزیس^۱

چکیده :

سابقه و هدف: نظر به شیوع بالای بیماری اندومتریوزیس در جمعیت خانم‌های سنین باروری و تأثیر آن در ایجاد دردهای مزمن لنگی، ناباروری، کاهش باروری و دیسپارونی و لزوم تشخیص قطعی و درمان این بیماری، این تحقیق با هدف تعیین قدرت روش مشاهده ای لاپاراسکوپی در تشخیص اندومتریوزیس بر اساس استاندارد هیستوپاتولوژی، در مراجعین به بیمارستان مهدیه در فاصله بین تیر ماه ۱۳۸۳ لغایت اسفند ۱۳۸۴ صورت گرفت. مواد و روش‌ها: در این مطالعه تشخیصی، ۳۰ خانم در سنین باروری با میانگین سنی $28/6 \pm 5/14$ سال که با شکایت درد مزمن لگن، نازایی اولیه یا ثانویه، دیسمنوره یا دیسپارونی مراجعه کرده بودند تحت لاپاروسکوپی تشخیصی قرار گرفتند. در تمام موارد از مناطق مشکوک به اندومتریوزیس بیوپسی برداشته شده و نمونه‌ها جهت بررسی پاتولوژی ارسال گردید. همچنین نمونه‌هایی از پریتونئوم به ظاهر سالم نیز جهت رد وجود اندومتریوزیس میکروسکوپی برداشته شد. ارزش اخباری مثبت و منفی، حساسیت و ویژگی تشخیص مشاهده ای لاپاراسکوپی بر اساس تشخیص هیستوپاتولوژیک (به عنوان روش قطعی آن) مورد محاسبه قرار گرفت. یافته‌ها: از میان ۳۰

بیمار تحت مطالعه، شیوع متوسط اندومترئوزیس قابل تشخیص به روش مشاهده ای ۶۳٪ بود که ۴۲٪ آن توسط بررسی های هیستوپاتولوژیک تایید شد. در این مطالعه ارزش اخباری مثبت روش مشاهده ای ۴۲٪، حساسیت آن ۸۸/۸٪، ارزش اخباری منفی ۹۰/۹٪ و ویژگی آن ۴۷/۶٪ بود. نتیجه گیری: روش مشاهده ای در تشخیص دقیق این بیماری، از قدرت بالایی برخوردار نبوده و تشخیص اندومترئوزیس می بایستی بعد از تایید هیستوپاتولوژیک مطرح گردد.

ارزیابی تطابق تشخیص بالینی لیکن پلان دهانی با تشخیص هیستوپاتولوژیک^۱

چکیده:

زمینه و هدف: لیکن پلان دهانی یک بیماری التهابی مزمن اپیتلیوم سنگفرشی مطبق می باشد که عامل آن ناشناخته است. این ضایعه به صورت ترکیبی از انواع بالینی تظاهر می نماید. از آنجایی که در مورد ضرورت انجام بیوپسی در انواع مختلف لیکن پلان دهانی اتفاق نظر وجود ندارد، لذا بررسی تطابق تشخیص بالینی با هیستوپاتولوژیک و ضرورت انجام بیوپسی در این ضایعات می تواند تا حدی راه گشای این مساله باشد. روش کار: در این مطالعه مقطعی-توصیفی، پرونده ۱۶۲ بیمار با تشخیص بالینی لیکن پلان دهانی در بخش بیماری های دهان دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران از سال ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۷ مورد بررسی قرار گرفت. این پرونده ها بر اساس نتایج تشخیص هیستوپاتولوژیک به سه گروه لیکن پلان دهانی (Oral Lichen Planus-OLP)، ضایعه لیکنوئید دهانی (Oral Lichenoid Lesion-OLL)، و یا سایر ضایعات (کراتوز غیراختصاصی، SCC و ...) تقسیم شدند. یافته ها: از بین بیماران مورد مطالعه، ۲۵ نفر از نظر بالینی تنها دارای ضایعه کراتوتیک بودند، در حالی که ۱۳۷ نفر مبتلا به سایر انواع بالینی OLP (آتروفیک، اروزیو و ...) بودند. طیف سنی بیماران ۱۹ تا ۷۷ سال بود (با میانگین سنی $48/85 \pm 13/69$). ۶۰/۵ درصد بیماران، زن و ۳۹/۵ درصد، مرد بودند. در ۱۲۳ نفر از بیماران، تشخیص هیستوپاتولوژیک OLP بود و از ۳۹ نفر باقیمانده، ۱۱ نفر دارای تشخیص OLL و ۲۸ نفر سایر ضایعات بودند. از ۱۲۳ نفر با تشخیص OLP، ۱۰ نفر تغییرات دیسپلاستیک را نشان دادند. نتیجه گیری: با توجه به کفایت معیارهای تشخیص بالینی و به ویژه اینکه در مورد ضایعات کراتوتیک هیچ موردی از تغییرات بدخیمی مشاهده نشد، به نظر می رسد که بر اساس این تحقیق بتوان به تشخیص بالینی اکتفا نمود، در حالی که نمونه برداری از ضایعات آتروفیک - اروزیو به دلیل احتمال وجود تغییرات بدخیمی ضروری به نظر می رسد.

کفایت تست رایت در تشخیص بیماری بروسلوز کودکان^۲

چکیده:

مقدمه: بیماری بروسلوز از مسایل مهم بهداشتی در کشورهای در حال توسعه از جمله کشور ما می باشد. تشخیص بیماری بر اساس شرح حال، علایم بالینی و تست مثبت سرولوژی آگلوتیناسیون سرمی (تست رایت)، می باشد. هدف این مطالعه ارزیابی این تست در تشخیص بروسلوز کودکان می باشد. روش: این مطالعه به صورت آینده نگر به مدت ۲ سال انجام شده است و در آن ۵۲ کودک که تشخیص بالینی بروسلوز برای آنها مطرح بود مورد مطالعه قرار گرفتند. با این فرض که بیماران دارای بروسلوز فعال در منطقه ما دارای تست رایت 80/1 و بالاتر هستند همه نمونه های خون از نظر کشت با روش BACTEC و تست رایت مورد بررسی قرار گرفتند. یافته ها: از مجموع ۵۲ کودک با علایم بالینی بروسلوز، تست رایت در ۲۵ بیمار و کشت خون در ۱۰ مورد مثبت بود. در نهایت ۲۶ نفر با تشخیص بروسلوز تحت درمان قرار گرفتند. در ۲۶ بیمار تست رایت و کشت خون هر دو منفی بود و تشخیص نهایی، بیماری دیگری غیر از بروسلوز بود. کشت خون به عنوان استاندارد طلایی تشخیص بروسلوز در نظر گرفته شده است. حساسیت، ویژگی، ارزش اخباری مثبت و ارزش اخباری منفی تست رایت در تشخیص بروسلوز کودکان به ترتیب ۹۰ درصد، ۶۴/۲ درصد، ۳۷/۵ درصد و ۹۶/۲ درصد محاسبه گردید. نتیجه گیری: در شرایط بهداشتی کشور تست رایت روشی مطمئن، آسان، ارزان و در دسترس برای رد یا اثبات بیماری بروسلوز در کودکان می باشد.

کارایی معیار آوارادو در تشخیص بیماری آپاندیسیت حاد^۱

چکیده :

زمینه و هدف: آپاندیسیت حاد یکی از شایع ترین اورژانس های جراحی است. جهت تشخیص آپاندیسیت سیستم های امتیازدهی متفاوتی وجود دارد. مطالعه حاضر جهت ارزیابی سیستم امتیازدهی آوارادو انجام گردید. مواد و روش کار: این مطالعه مقطعی در فاصله زمانی زمستان ۱۳۸۷ تا تابستان ۱۳۸۸ در بخش جراحی بیمارستان فارابی مشهد انجام پذیرفت. برای تمام بیماران مشکوک به آپاندیسیت، قبل از عمل، امتیاز معیار آوارادو تعیین شد و همه بیماران صرف نظر از امتیاز آوارادو تحت عمل آپاندکتومی قرار گرفتند. سپس تشخیص با یافته های حین عمل و آسیب شناسی آپاندیس برداشته شده، تایید شد. یافته ها: ۱۵۰ بیمار در این مطالعه شرکت کردند که ۹۴ نفر (۶۳%) مرد و ۵۶ نفر (۳۷%) زن بودند. میزان حساسیت و اختصاصیت معیار آوارادو به ترتیب ۷۴/۸ و ۶۸/۴ درصد و میزان آپاندکتومی منفی در امتیاز ۷ و بیشتر معیار آوارادو، ۵/۷ درصد و ارزش اخباری مثبت ۹۸/۱ درصد بود. میزان صحت تشخیصی معیار آوارادو در امتیاز ۷ و بیشتر ۷۴ درصد بود. نتیجه گیری: در تشخیص آپاندیسیت حاد، معیار آوارادو ارزش تشخیصی بالایی دارد (۷۴ درصد). معیار آوارادو ضریب اطمینان معاینه بالینی در تشخیص آپاندیسیت حاد را افزایش می دهد.

تشخیص بیماری های پوستی از راه دور: مقایسه صحت و پایایی تشخیص با معاینات حضوری¹

چکیده :

بیش از یک دهه است که تشخیص بیماری های پوستی از راه دور به عنوان جایگزینی بالقوه برای معاینات حضوری مورد توجه قرار گرفته است. به منظور ارزیابی کیفیت این خدمات، پایایی و صحت تشخیص ها با روش معاینه حضوری مقایسه می شوند. در این مقاله نتایج مطالعات انجام شده در خصوص مقایسه پایایی و صحت تشخیص های ارایه شده در دو روش معاینه حضوری و از راه دور مرور می گردد. از منابع مختلف نظیر پایگاه های اینترنتی و مجلات الکترونیکی برای انتخاب مقالات منتشر شده در سال های ۱۹۹۷ تا ۲۰۱۳ در حوزه تشخیص بیماری های پوستی از راه دور با تمرکز بر مقایسه پایایی و صحت تشخیص ها در روش از راه دور و معاینه حضوری استفاده شد. پایایی و صحت تشخیص از راه دور، در مقایسه با معاینات حضوری بیش از ۶۰٪ بود. هم چنین افزایش پایایی و صحت به عواملی نظیر کیفیت تصاویر، اطلاعات بالینی، تشخیص های افتراقی، مشورت با سایر همکاران و کسب نظرات ثانویه آن ها بستگی داشت. به نظر می رسد ارایه ی اطلاعات بالینی کافی در خصوص بیماران به ارتقای پایایی و صحت تشخیص بیماری های پوستی از راه دور کمک خواهد کرد. در این صورت می توان از این روش جهت ارایه مراقبت های سلامت در مناطق دورافتاده و جمعیت های محروم استفاده نمود.

عنوان :

تشخیص بیماری پریودنتال با استفاده از الگوریتم لونبرگ- مارکواردت²

چکیده :

سابقه و هدف بیماری پریودنتال، یکی از شایع ترین بیماری های عفونی دهان است. تشخیص صحیح و زودهنگام آن می تواند موجب کاهش میزان عوارض ناخوشایند گردد. هدف از این مطالعه بررسی دقت و کارایی شبکه عصبی مصنوعی در تشخیص بیماری پریودنتال است. مواد و روش ها: این مطالعه تشخیصی، در بازه زمانی سال های ۹۴ و ۹۵ از بررسی پرونده پزشکی ۲۳۰ مراجعه کننده به بخش پریودانتیکس دانشکده دندانپزشکی زاهدان انجام شد. ۵ متغیر سن، جنسیت، شاخص پلاک دندان (PI)، عمق پروبینگ (PPD) و شاخص از دست دادن چسبندگی (CAL) در این افراد بررسی شد. در مدل شبکه عصبی مصنوعی پیش خور با الگوریتم پس انتشار خطا از تابع آموزشی لونبرگ-مارکواردت استفاده شد. ارزش پیش بینی مثبت و ارزش پیش بینی منفی جهت ارزیابی شبکه در مرحله آزمون مورد استفاده قرار گرفت. یافته ها: نتایج نشان دادن که شبکه پس انتشار خطا با ساختار ۵-۲۰-۴-۲ و الگوریتم لونبرگ-مارکواردت و استفاده از توابع انتقال یکسان در تمام لایه ها (تانژانت هایپربولیک سیگموئیدی) می تواند به عنوان تابع آموزشی کارا در تشخیص بیماری پریودنتال مورد استفاده قرار گیرد. مقادیر ارزش

۳۱: مهدی زاده حامد | آیت الهی هاله | اسماعیلی نفیسه | کامکارحقیقی مهران

۳۲: فیروزی جهان تیغ فرزاد | اربابی سمین | انصاری مقدم سمیه

پیش بینی مثبت و منفی در مرحله آزمون به ترتیب ۹۴/۷ و ۸۰ درصد به دست آمد. خروجی نرم افزار مقادیر مناسبی را برای زمان (۴/۵۸۷۰ ثانیه) و رگرسیون در فاز آزمون، آزمایش و کل (۰/۷۴۵۴، ۰/۹۷۴۹ و ۰/۹۲۵۴) به دست آورد. نتیجه گیری: به نظر می رسد استفاده از شبکه عصبی مصنوعی می تواند در تشخیص بیماری های پریدنتال در حداقل زمان کمک کننده باشد.

تشخیص یک مورد بیماری سلیاک بر مبنای تظاهرات دهانی¹

چکیده :

مقدمه: هدف از نگارش این مقاله ارائه یک مورد زخم های آفتی دهان به عنوان تنها علامت بالینی اولیه بیماری سلیاک است که منجر به تشخیص بیماری شده است. گزارش مورد: در معاینه یک خانم بیست و سه ساله با شکایت از ضعف شدید و ناتوانی در خوردن غذا، زخم های راجعه دهانی توسط پزشک عمومی تشخیص داده شد، بیمار در بخش بیماری های دهان معاینه شد و تشخیص زخم های آفت مزبور توسط متخصص بیماری های دهان مطرح گردید. یک یافته جالب تظاهرات گوارشی بود که همزمان با زخم های دهانی شدت می یافت. بیمار توسط متخصص گوارش ارزیابی شد و بر اساس یافته های لابراتواری و بیوپسی روده کوچک، تشخیص بیماری سلیاک برای بیمار مطرح و با مشاهده آتروفی شدید پرز های روده از تشخیص بیماری سلیاک اطمینان حاصل شد. پس از شش ماه رژیم فاقد گلوتن هیچ شواهدی از زخم های دهانی یافت نشد. هم اکنون بیمار در سلامت مطلوب به سر می برد. نتیجه گیری: متخصص بیماری های دهان نقش مهمی در تشخیص بیماری های همراه با زخم های آفتی دارد. ارجاع مناسب توسط دیگر مراقبین سلامت می تواند به تشخیص اولیه و پیش گیری از عوارض طولانی مدت بیماری سلیاک کمک کند. در آخر بر اهمیت ارزیابی ناهنجاری های سیستمیک، در مواردی که زخم آفتی وجود دارد باید تاکید شود.

ایجاد سیستم خبره فازی برای تشخیص بیماری مزمن کلیوی²

چکیده :

زمینه و هدف: تشخیص و مداخله سریع و زودهنگام بیماری مزمن کلیوی به دلیل ماهیت پویا و مخفی آن جهت پیشگیری از هدر رفت مقدار زیاد منابع مالی ضروری است. این مطالعه با هدف طراحی و ایجاد سیستم خبره مبتنی بر منطق فازی جهت تشخیص بیماری مزمن کلیوی انجام شد. روش کار: ابتدا جستجو در پایگاه داده پابمد جهت شناسایی اولیه پارامترها انجام شد. سپس پرسشنامه ای در اختیار کلیه پزشکان متخصص نفرولوژی مراکز آموزشی درمانی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی ایران (۱۸ پزشک) قرار

۳۳: مسنن مظفری هومن | مسنن مظفری پگاه | مسنن مظفری پرچهر | پاک فطرت آتس سا | امیرچقماقی مریم | صنعت خانی مجید | غفارزادگان کامران | صلاح شیلان

۳۴: شیخ طاهری عباس | حامدان فرحناز | سندگل هوشنگ | اروچی اعظم

گرفت. تحلیل داده های حاصل از پرسشنامه با استفاده از نسخه ۲۲ نرم افزار SPSS انجام شد (محاسبه میانگین امتیاز هر پارامتر). بر اساس ویژگی های انتخاب شده و با استفاده از متون، راهنماها و بر اساس نظر پزشکان، مجموعه قوانین تشخیص بیماری تعیین شد. سیستم خبره با استفاده از نرم افزار متلب و سیستم استنتاج ممدانی طراحی شد. در نهایت عملکرد سیستم خبره با استفاده از نرم افزار متلب و پزشکی ۲۱۶ بیمار مبتلا و غیر مبتلا به بیماری مزمن کلیوی مورد ارزیابی قرار گرفت. یافته ها: از ۴۹ پارامتر شناسایی شده با استفاده از متون و راهنماها، پارامترهای اصلی جهت تشخیص بیماری مزمن کلیوی ۱۶ مورد به دست آمد. صحت، حساسیت و اختصاصی بودن سیستم در تشخیص CKD به ترتیب ۹۰/۷۴، ۸۷/۰۳ و ۹۴/۴۴ درصد بود. سطح زیر منحنی راک ۰/۹۰ و ضریب کاپا توافق ۰/۸۱ به دست آمد که حاکی از ارتباط خیلی شدید میان تشخیص سیستم و تشخیص نهایی ثبت شده در پرونده های بیماران بود. نتیجه گیری: با توجه به نتایج مطلوب حاصل از به کارگیری و ارزیابی سیستم خبره پیشنهادی، این سیستم می تواند در تشخیص بیماری مزمن کلیوی مفید باشد.

بیماری سللیاک مقاوم به درمان، تشخیص، درمان و تظاهرات بالینی^۱

چکیده :

بیماری سللیاک یک بیماری خود ایمنی است که در افراد مستعد بیماری از نظر ژنتیکی و در اثر مصرف گندم و دیگر غالت حاوی پروتئین بیماری سللیاک گلوتن ایجاد شده و در نتیجه این پاسخ های ایمنولوژیکی آتروفی ریز پرزها، هیپرپالزی مخاط، و ارتشاح لنفوسیتی را به همراه دارد. تنها راه (2) GFD(درمان بیماری رعایت رژیم غذایی بدون گلوتن بصورت مادام العمر می باشد. اغلب بیماران مبتال به بیماری سللیاک به رژیم فاقد گلوتن پاسخ میدهند. اما در درصد کمی از بیماران علیرغم رعایت کامل رژیم فاقد گلوتن، عالیم و آتروفی مخاطی باقی میماند. زمانی که سایر علل (RCD) (3 4) IEL(مطرح میگردد. RCD براساس جمعیت لنفوسیت داخل اپی تلیالی آتروفی مخاطی رد شوند، تشخیص سللیاک مقاوم به درمان غیر طبیعی به دو تیپ ۱) RCD I) و تیپ ۲) RCD II) تقسیم میشود. پیشاگهی RCD I بهتر از RCD II بوده و عالیم بالینی و یافتههای آندوسکوپی آن خفیفتر است. درمان RCD I براساس درمان سرکوبکننده سیستم ایمنی و RCD II بیشتر بر اساس حمایت تغذیهای و داروهای شیمیدرمانی میباشد. در این مقاله مروری مشخصات بالینی، برخورد تشخیصی و درمانهای رایج RCD بررسی خواهد شد.

مقایسه ی الگوریتم های داده کاوی برای تشخیص بیماری کبد^۲

چکیده :

زمینه و هدف: کبد به عنوان یکی از بزرگ ترین اندام های داخلی بدن، وظیفه ی انجام اعمال حیاتی مختلفی از جمله تصفیه و پالایش خون، تنظیم هورمون های بدن، ذخیره ی گلوکز و... را در بدن به عهده

دارد. بنابراین اختلال در کارکرد آن مشکلات گاه جبران ناپذیری به دنبال خواهد داشت. لذا پیش بینی به موقع این بیماری به درمان های اولیه و موثر آن کمک می کند. با توجه به اهمیت بیماری کبد و افزایش تعداد مبتلایان، مطالعه ی حاضر با هدف پیش بینی بیماری کبد با استفاده از الگوریتم های داده کاوی صورت گرفت. روش بررسی: این پژوهش از نوع توصیفی بوده و با استفاده از ۷۲۱ داده ی جمع آوری شده از بیماران کبدی شهر زاهدان انجام شده است. در این بررسی پس از پیش پردازش داده ها، تکنیک های داده کاوی از قبیل ماشین بردار پشتیبان، CHAID، Exhaustive CHAID و C5.0 تقویت شده در نرم افزار IBM SPSS Modeler 18 بررسی، مقایسه و تحلیل شده است. یافته ها: یافته ها نشان داد که الگوریتم C5.0 تقویت شده با دقت ۰۹/۹۴ درصد، الگوریتم Exhaustive CHAID با دقت ۷۱/۸۸ درصد، ماشین بردار پشتیبان با دقت ۰۹/۸۷ درصد و الگوریتم CHAID با دقت ۴۷/۸۵ درصد بیماری کبد را پیش بینی کردند. بنابراین بهترین الگوریتم از لحاظ دقت عملکرد، الگوریتم C5.0 تقویت شده شناخته شد. نتیجه گیری: با توجه به دقت الگوریتم C5.0 تقویت شده و قوانین حاصل از آن، برای یک نمونه ی جدید با ویژگی های مشخص، می توان احتمال ابتلای فرد به بیماری کبد را با دقت قابل قبولی پیش بینی کرد.

الکترو میوگرافی تک رشته ای در تشخیص بیماری میاستنی گراویس^۱

چکیده :

مقدمه: الکترو میوگرافی تک رشته ای کار آمد ترین روش جهت بررسی اختلالات محل اتصال عصب - عضله می باشد. در این روش به کمک الکترودهای سوزنی دو قطبی می توان پتانسیل عمل دو فیبر عضلانی مجاور متعلق به یک واحد حرکتی را که به صورت ارادی یا تحریک الکتریکی فعال شده اند ثبت نمود. تغییر پذیری فاصله بین دو پتانسیل فیبر عضلانی متعلق به یک واحد حرکتی هنگام دیس شارژهای متوالی را ژیتزر گویند، که به وسیله کمیت میانگین دیس شارژهای متوالی بیان می شود. میزان تراکم فیبرهای هر واحد حرکتی نیز توسط همین الکتروود اندازه گیری می شود. روش کار: در این مطالعه که بر روی ۲۵ بیمار مبتلا به میاستنی گراو مراجعه کننده به بخش اعصاب بیمارستان مشهد انجام شده، تست الکترو میوگرافی تک رشته ای به روش ارادی روی عضلات اکستانسور انگشتان دست و فرونتالیس به عمل آمد. همچنین تست تنسیلون و تست تحریک مکرر همزمان انجام شد. نتایج: از ۲۵ بیمار فوق بر اساس علائم موقع مراجعه، ۱۰ نفر علائم ژنرالیزه، ۵ نفر علائم بولبر و ۱۰ نفر علائم چشمی میاستنی گراو را داشتند. تست الکترو میوگرافی تک رشته ای در سه بیمار مشکوک به نوع چشمی منفی شد که در بررسی های بعدی بیماری میاستنی رد شد. در سایر موارد در تمام بیماران انجام شده تست الکترو میوگرافی تک رشته ای مثبت بود. نتیجه گیری: این مطالعه نشان داد که تست الکترو میوگرافی تک رشته ای در تشخیص زودرس میاستنی گراو به ویژه در نوع چشمی آن نسبت به سایر تست های تشخیصی از حساسیت و ضریب اطمینان بالاتری برخوردار است. توصیه می گردد با توجه به وقت گیر بودن، هزینه

بالا و عدم تجربه کافی وقتی که تشخیص به وسیله سایر روش ها مسجل گردید از تقاضا و انجام این روش مخصوصا در مورد نوع ژنرالیزه بیماری پرهیز گردد.

بیماری فشار خون در خلبانان نظامی، تشخیص، درمان و پیگیری^۱

چکیده :

بیماری و فشاری خون (به عبارت دیگر هیپرتانسیون) به افزایش فشار خون تا سطحی که بیماران را در معرض افزایش خطر آسیب ارگان های هدف در بسترهای عروقی مختلف شامل: شبکه، مغز، قلب، کلیه ها و مجاری شریان های بزرگ قرار دهند گویند. آنچه توجه بیماری فشارخون را از اهمیت ویژه ای برخوردار می کند، نقش این بیماری در افزایش خطر ابتلا به بیماری عروق کرونری و افزایش وقوع حوادث قلبی - عروقی و سکتة های مغزی می باشد.

آزمون های الکتروفیزیولوژی در تشخیص بیماری شبکه و عصب بینایی^۲

چکیده :

باتوجه به وجود بعضی از اختلالات بینایی از جمله اشکال در تشخیص رنگ و اختلال دید در تاریکی، استفاده از این آزمون ها می تواند کمک زیادی به تشخیص و شناسایی سیر و پیش رفت این بیماری بنماید. از آن جا که ضایعات موضعی و سرتاسری در بیماری های مختلف شبکه می توانند علایم مشابه داشته باشند، کاربرد این آزمون ها در تشخیص افتراقی بین این بیماری ها نیز کمک بسیار چشم گیری را در بر خواهد داشت. در این مقاله سعی شده است درباره آزمون هایی که به طور معمول در این زمینه مورد استفاده قرار می گیرند، به اختصار بحث گردد. این آزمون ها شامل الکترورتینوگرام، پتانسیل قشری بر انگیخته بینایی (visual evoked cortical potential) و الکترواکولوگرام می باشند...

بیماری های قلبی و عروقی:

بیماری عروق کرونر

در این بیماری، عروق کرونر که مواد غذایی، اکسیژن و خون را به ماهیچه قلب می رسانند، معمولا بخاطر جمع شدن کلسترول در آنها، بیمار شده و یا آسیب می بینند، این لایه های کلسترولی باعث نازک شدن رگ

۳۸: میرزابابایی حبیب اله | شریعتی راد شوان | علی زاده کامیاب | زارعی سعید

۳۹: آنرمینا محسن

ها و در نتیجه نرسیدن خون و اکسیژن کافی به قلب می‌شود. بیماری عروق کرونر می‌تواند خطر حمله قلبی را افزایش دهد.

آریتمی (Arrhythmia)

آریتمی قلبی یعنی تپش نامنظم قلب، آریتمی بمعنی مشکل در ریتم تپش قلب (heart-rhythm) می‌باشد. این بیماری زمانیکه پالس‌ها لکتریکی که ضربان قلب را تنظیم می‌کنند، بهم ریخته و درست عمل نمی‌کنند، رخ می‌دهد.

کاردیومیوپاتی (Cardiomyopathy)

بیماری کاردیومیوپاتی، باعث تغییرات در ماهیچه قلب شده و این تغییرات توانایی قلب در پمپاژ خون را کاهش می‌دهد. سایر بیماری‌ها از جمله فشار خون بالا و یا بیماری دریچه قلب همراه با کاردیومیوپاتی رخ دهد.

نارسایی قلبی (Heart Failure)

نارسایی قلبی که به آن نارسایی احتقانی قلب نیز می‌گویند، زمانی رخ می‌دهد که قلب نتواند بطور موثر و کارا خون را در بدن پمپاژ کند، در این بیماری طرف چپ و یا راست و یا هر دو طرف بدن تحت تاثیر قرار می‌گیرد. فشارخون بالا و یا بیماری عروق کرونر می‌تواند باعث ابتلا به این بیماری شود.

نقص مادرزادی قلب (Congenital Heart Defect)

بیماری و یا نقص مادرزادی قلب واژه‌ای برای معرفی نقص‌هایی مادرزادی است، که بر عملکرد قلب تاثیر می‌گذارد. در انگلستان حدوداً از هر هزار نوزاد یکی به این بیماری مبتلا می‌باشد، انواع نقص مادرزادی قلب شامل:

- نقص دیواره قلبی (Septal defects)، این بیماری زمانی رخ می‌دهد که یک سوراخ بین بتن‌های قلب وجود دارد. این بیماری گاهی اوقات با نام سوراخ در قلب معرفی می‌گردد.
- نقص انسداد (Obstruction defects)، این بیماری زمانی رخ می‌دهد، که جریان خون در دهلیزهای قلب کمی و یا بطور کامل بسته شده است.
- بیماری قلبی سیانوتیک (Cyanotic heart disease)، بدلیل یک یا چند نقص در قلب اکسیژن کافی در بدن پمپاژ نمی‌شود.

نارسایی میترال (Mitral regurgitation)

نارسایی میترال که به نارسایی دریچه میترال و یا بی‌کفایتی میترال معروف است، زمانی رخ می‌دهد که دریچه میترال قلب بخوبی بسته نشده و باعث برگشت خون به قلب می‌شود. خون در افراد مبتلا به نارسایی دریچه میترال بخوبی در بدن پخش نشده و باعث می‌شود، فرد مبتلا احساس خستگی و از نفس افتادن کند.

آنژین (Angina)

آنژین که به آنژین صدری نیز معروف است، معرف بیماری‌ای است که در آن اکسیژن کافی به قلب نمی‌رسد. هرچند از نظر فنی آنژین خودش یک بیماری نیست، اما خود یکی از نشانه‌های بیماری عروق کرونر می‌باشد، چرا که فقدان اکسیژن در اثر بسته شدن عروق کرونر بوجود می‌آید.

بیماری‌های تنفسی:

آسم

آسم یکی از شایع‌ترین نمونه‌های بیماری‌های تنفسی است که از تورم و باریک شدن مجراهای هوایی به وجود می‌آید و علائم ذیل را خواهد داشت:

- خس‌خس سینه
- تنگی نفس
- گرفتگی قفسه سینه
- سرفه

بیماری مزمن انسدادی ریه

بیماری مزمن انسدادی ریه را با نام اختصاری COPD نیز می‌شناسند، این بیماری به گروهی از بیماری‌های تنفسی اطلاق می‌شود که در عملکرد ریه اختلال ایجاد می‌کند. سیگار کشیدن طولانی مدت نیز می‌تواند منجر به بروز این بیماری شود، در ادامه علائم این بیماری را ذکر خواهیم کرد:

- گرفتگی در قفسه سینه
- خس‌خس سینه
- سرفه مکرر
- خلط زیاد
- کاهش سطح اکسیژن خون
- هش سطح اکسیژن خون

فشار خون ریوی

به فشار خون بالا در رگ‌هایی که به ریه‌ها می‌رسند فشار خون ریوی می‌گویند که معمولاً این عارضه به دلیل باریک یا سفت شدن سرخرگ‌ها به وجود می‌آید. یکی از خطراتی که این بیماری به دنبال خواهد داشت ایست قلبی است و علائم آن به شرح ذیل خواهد بود:

- درد قفسه سینه

- مشکل در ورزش
- تنگی نفس
- خستگی مفرط

ذات‌الریه

به عفونت ریوی که منجر به تورم و تجمع مایعات و چرک در ریه فرد مبتلا می‌شود ذات‌الریه می‌گویند، این بیماری واگیردار است و در موارد شدیدتر ممکن است کشنده باشد، پس مراقبت‌های پزشکی سریع در صورت ابتلا به این بیماری بسیار ضروری است، در ادامه علائم این بیماری را معرفی خواهیم کرد:

- تب و لرز
- تنگی نفس
- درد قفسه سینه
- سرفه
- خستگی مفرط
- عرق کردن
- درد ماهیچه‌ها

خروسک

خروسک نیز یکی از بیماری‌های تنفسی است که به دلیل عفونت مزمن به وجود می‌آید. کودکان بین ۶ ماه تا ۳ سال بیشتر از دیگر افراد در معرض ابتلا به این بیماری هستند و در صورت مشاهده علائم لازم است تا سریعاً به پزشک مراجعه کنید تا تحت مراقبت پزشکی قرار بگیرند. متمایزترین علائم این بیماری نسبت به دیگر انواع مشکلات تنفسی سرفه‌های خاص پارس مانند آن است.

آمبولی ریه

به انسداد در یک یا چند سرخرگ ریه آمبولی ریه می‌گویند که این انسداد اغلب به دلیل به وجود آمدن لخته‌ای در بدن ناشی می‌شود که این لخته می‌تواند از لگن یا پا به ریه رسیده باشد. ابتلا به بیماری آمبولی ریه می‌تواند خطرات ناگواری را به همراه داشته باشد از این رو در صورت مشاهده علائمی که در ادامه به آن‌ها می‌پردازیم سریعاً به پزشک مراجعه کنید:

- تعرق شدید
- سرفه
- سرگیجه
- خس‌خس سینه
- تورم پا
- بیهوشی
- آبی شدن پوست

- ضربان قلب بسیار بالا
- در در قفسه سینه

عفونت زبان کوچک

عفونت زبان کوچک یا اپی‌گلوت به تورمی گفته می‌شود که از عفونت زبان کوچک ناشی خواهد شد. به دلیل اینکه زبان کوچک در جلوی نای قرار دارد عفونت و تورم آن ممکن است کشنده باشد، به همین دلیل در صورت مشاهده علائمی که در ادامه به آن اشاره می‌کنیم سریعاً به پزشک مراجعه کنید:

- گرفتگی صدا
- تب و لرز
- پوست آبی
- گلو درد
- صداهای غیر عادی در زمان تنفس
- مشکل در تنفس
- مشکل در قورت دادن
- بیرون ریختن بزاق دهان

بیماری های تنفسی نشات گرفته از مشکلات قلبی

بیماری‌های قلبی زیادی وجود دارند که می‌توانند علائم بیماری های تنفسی را نیز به دنبال داشته باشند، علت این مسئله تلاش قلب برای انتقال خون حاوی اکسیژن به سراسر بدن است، در ادامه به معرفی این بیماری‌های قلبی که می‌توانند علائم تنفسی را به دنبال داشته باشند اشاره خواهیم کرد.

بیماری قلبی مادرزادی

این بیماری ناشی از مشکلی ارثی در ساختار و عملکرد قلب است که به آن نقص قلبی مادرزادی نیز گفته می‌شود و می‌تواند منجر به علائم ذیل شود:

- مشکل در تنفس
- نامنظم بودن ریتم قلبی
- تنگی نفس

بیماری سرخرگ‌های کرونری

بیماری سرخرگ‌های کرونری بیماری است که منجر به سخت یا باریک شدن سرخرگ‌های مسئول تامین خون قلب می‌شود و چنین شرایطی می‌تواند منجر به کاهش خون‌رسانی به قلب شود، در نتیجه آسیب‌های دائمی به عضلات و سلامت قلب وارد می‌شود و علائم ذیل را به دنبال خواهد داشت:

- درد در قفسه سینه
- حمله قلبی

نارسایی احتقانی قلب

زمانی که ماهیچه‌های قلبی ضعیف شوند و قابلیت خون‌رسانی کافی به بدن را از دست بدهند فرد به بیماری نارسایی احتقانی قلب مبتلا می‌شود. ابتلا به این بیماری منجر به جمع شدن مایعات در اطراف و درون ریه می‌شود، البته حمله قلبی و مشکلات دریچه قلبی نیز می‌تواند بر تنفس فرد تاثیرگذار باشد.

بی‌نظمی در ضربان قلب

بی‌نظمی در ضربان قلب معمولا در افرادی که بیماری‌های زمینه‌ای قلبی دارند مشاهده می‌شود، این بیماری به انواع ضربان‌های نامنظمی اشاره دارد که می‌تواند ریتم و تپش قلب فرد را تحت تاثیر قرار داده و منجر به ضربان بسیار آهسته یا سریع شود.

بیماری‌های عصبی

پارکینسون از جمله بیماری‌های مغزی خطرناک است

بیماری پارکینسون، جزء اولین بیماری‌های مغزی خطرناک دسته بندی می‌شود، در این بیماری سلولهای مغزی را که کنترل کننده حرکت هستند، تحت تاثیر قرار می‌دهد. باور عموم این است که این بیماری توسط کاهش سطح دوپامین مغز اتفاق می‌افتد. علائم گوناگونی برای این نوع بیماری وجود داشته اما به طور معمول بین سن ۵۰ تا ۶۰ سالگی آغاز می‌شود. علامت اولیه عموماً وجود لرزش در دست، پا یا آرنج است. علائم دیگر شامل سفتی ماهیچه‌ها، مشکلات تعادلی در هنگام راه رفتن، حرکت آرام و دشوار شدن صحبت کردن و بلعیدن می‌باشد.

همچنین ممکن است لحظاتی وجود داشته باشد که فرد شروع به لرزش شدید کرده و توانایی راه رفتن را از دست می‌دهد. در برخی بیماران، بیماری پارکینسون پیشرفت کرده و رو به وخامت می‌گذارد، در سایرین شدت بیماری افزایش نمی‌یابد.

اختلالات رشد عصبی و ذهنی

اختلالات رشد عصبی و ذهنی جز آن دسته از بیماری‌های روانی هستند که در دوران نوزادی، کودکی یا نوجوانی تشخیص داده می‌شوند. این گروه از اختلالات شامل موارد زیر می‌شوند.

کم توانی ذهنی

ناتوانی ذهنی یا اختلال رشد فکری قبل از ۱۸ سالگی تشخیص داده می‌شود. این بیماران در عملکرد عقلانی دچار مشکل هستند. برای تشخیص عملکرد فکری معمولاً تست‌های استاندارد IQ انجام می‌شود.

سطح IQ این افراد زیر ۷۰ است. این بیماران در رفتارهای انطباقی نیز دچار مشکل هستند. به عنوان مثال در مراقبت از خود و مهارت‌های زندگی مشکل دارند.

تاخیر کلی رشد

اگر روان‌شناس یا روانپزشک در کودک زیر ۵ سال ناتوانی رشدی را تشخیص دهد، در دسته اختلال تاخیر کلی رشد قرار می‌گیرد. در این اختلال کودک در شناخت، گفتار، عملکردهای اجتماعی و مهارت‌های حرکتی دچار تاخیر است. این تشخیص موقت بوده و زمانی که کودک به سن مناسب برای تست‌های استاندارد IQ برسد، باید بررسی مجدد انجام شود.

اختلالات ارتباطی

این نوع اختلال روی توانایی درک و تشخیص زبان و همچنین گفتار شخص تاثیر می‌گذارد. اختلالات ارتباطی خود به ۴ دسته اختلال زبان، اختلال صدای گفتار، لکنت و اختلال ارتباط اجتماعی تقسیم می‌شوند. این نوع اختلال بیشتر در کودکان تشخیص داده می‌شود. این بیماران معمولاً در زمینه‌های زیر دچار مشکل می‌شوند:

- درک زبان
- صحبت کردن
- شنیدن
- نشانه‌های اجتماعی
- حالات چهره
- حرکات
- ادراک عاطفی

اختلال طیف اوتیسم

این دسته از بیماران الگوهای رفتاری تکراری و محدود دارند. تعاملات اجتماعی و ارتباطات آنها دچار کمبودهای زیادی است. علائم مربوط به این بیماری در دوره اول زندگی تشخیص داده می‌شود. علائم اختلال طیف اوتیسم به گونه‌ای است که شخص در عملکردهای اجتماعی و شغلی دچار مشکلات جدی می‌شود.

اختلال بیش‌فعالی – نقص توجه

بیمارانی که دچار اختلال نقص توجه و بیش‌فعالی هستند، در عملکرد خود الگوی مداومی دارند. این افراد یا دچار بیش‌فعالی بوده یا بی‌توجه هستند. در موقعیت‌های مختلف مانند خانه، مدرسه، محل کار یا هر موقعیت اجتماعی ممکن است این الگوها خود را نشان دهند. علائم این اختلال باید قبل از ۱۲ سالگی مشخص شود و این علائم به گونه‌ای باشد که عملکرد شخص را تحت تاثیر قرار دهد.

بیماری‌های پوستی

بیماری پوستی پسوریازیس یا بیماری پوستی صدف

پسوریازیس یا بیماری پوستی صدف یک اختلال خودایمنی است که معمولاً لکه‌های پوستی خارش‌دار با ظاهری غیر طبیعی ایجاد می‌کند. این لکه‌ها می‌توانند از نظر اندازه و شدت متفاوت باشند. لکه‌های پوستی در بیماری صدف پوستی در افراد با پوست روشن‌تر معمولاً قرمز یا صورتی با پوسته‌های سفید هستند، اما در افراد با پوست تیره می‌توانند به رنگ بنفش، خاکستری یا قهوه‌ای تیره دیده شوند.

پنج نوع اصلی پسوریازیس وجود دارد:

- پسوریازیس پلاکی که باعث ایجاد لکه‌های ضخیم پوستی می‌شود.
- پسوریازیس پوسچولار که باعث ایجاد جوش‌هایی می‌شود که با پوست احاطه شده‌اند و ممکن است قرمز باشد.
- پسوریازیس اریترودرمیک که باعث ایجاد لکه‌های گسترده‌ای می‌شود که شبیه به سوختگی هستند.
- پسوریازیس معکوس که باعث ایجاد بثورات براق در چین‌های پوستی مانند زیر بغل یا اطراف اندام تناسلی می‌شود.
- پسوریازیس روده‌ای که باعث ایجاد لکه‌های کوچک روی پوست سر، صورت، تنه و اندام‌ها می‌شود.

پسوریازیس یا بیماری صدف پوستی درمان ندارد اما می‌توان با استفاده از داروهای مختلف از جمله کرم‌ها و پمادها علائم را کنترل کرد.

۲. بیماری پوستی اگزما یا درماتیت آتوپیک

بیماری پوستی پسوریازیس یا بیماری پوستی صدف

پسوریازیس یا بیماری پوستی صدف یک اختلال خودایمنی است که معمولاً لکه‌های پوستی خارش‌دار با ظاهری غیر طبیعی ایجاد می‌کند. این لکه‌ها می‌توانند از نظر اندازه و شدت متفاوت باشند. لکه‌های پوستی در بیماری صدف پوستی در افراد با پوست روشن‌تر معمولاً قرمز یا صورتی با پوسته‌های سفید هستند، اما در افراد با پوست تیره می‌توانند به رنگ بنفش، خاکستری یا قهوه‌ای تیره دیده شوند.

پنج نوع اصلی پسوریازیس وجود دارد:

- پسوریازیس پلاکی که باعث ایجاد لکه‌های ضخیم پوستی می‌شود.
- پسوریازیس پوسچولار که باعث ایجاد جوش‌هایی می‌شود که با پوست احاطه شده‌اند و ممکن است قرمز باشد.
- پسوریازیس اریترودرمیک که باعث ایجاد لکه‌های گسترده‌ای می‌شود که شبیه به سوختگی هستند.
- پسوریازیس معکوس که باعث ایجاد بثورات براق در چین‌های پوستی مانند زیر بغل یا اطراف اندام تناسلی می‌شود.
- پسوریازیس روده‌ای که باعث ایجاد لکه‌های کوچک روی پوست سر، صورت، تنه و اندام‌ها می‌شود.

پسوریازیس یا بیماری صدف پوستی درمان ندارد اما می‌توان با استفاده از داروهای مختلف از جمله کرم‌ها و پمادها علائم را کنترل کرد.

بیماری پوستی اگزما یا درماتیت آتوپیک

اگزما معمولاً در اوایل کودکی ایجاد می‌شود، اما ممکن است در بزرگسالی نیز ایجاد شود. این بیماری انواع مختلفی از جمله درماتیت آتوپیک و درماتیت تماسی. اگزما اغلب در افراد مبتلا به آلرژی ایجاد می‌شود، اما نمی‌توان گفت که آلرژی باعث اگزما نمی‌شود.

اگزما باعث ایجاد بثوراتی روی پوست صورت (به خصوص در کودکان)، پوست سر، آرنج، گردن، مچ دست، مچ پا یا پاهای شود. این بثورات پوستی به شدت خارش دارند و ممکن است:

- برآمده باشند.
- تغییر رنگ دهند.
- یا ضخیم شوند.

در بزرگسالان، بثورات ممکن است قسمت بیشتری از بدن را بپوشاند و منجر به خشکی و خارش گسترده شود.

در حال حاضر هیچ درمان شناخته‌شده‌ای برای اگزما وجود ندارد. این بثورات پوستی ممکن است خودبه‌خود برطرف شود، اما استروئیدهای موضعی اغلب برای کاهش علائم استفاده می‌شوند.

درماتیت سبورئیک

درماتیت سبورئیک مشکلی است که بیشتر در نوزادان شاهد آن هستیم، چیزی که در نوزادان به نام "کلاه گهواره" هم آن را می‌شناسیم. درماتیت سبورئیک لکه‌های چرب و پوسته‌داری است که روی پوست نوزاد و بیشتر روی پوست سر شکل می‌گیرد. در بزرگسالان، درماتیت سبورئیک ممکن است در دوره‌هایی از زندگی در هر نقطه از بدن ظاهر شود. پوست آسیب‌دیده ممکن است قرمز، متورم و چرب به نظر برسد. این ضایعات پوستی همچنین ممکن است به صورت یک پوسته‌ی سفید یا زرد ظاهر شود. این پوسته‌پوسته‌ها در افراد با پوست تیره‌تر ممکن است شکلی شبیه به گل داشته باشند. درمان درماتیت سبورئیک ممکن است شامل استفاده از شامپوی مخصوص و استفاده از کرم روی پوست باشد.

خال‌های پوستی

خال‌زنده‌ای است که در اثر جمع شدن سلول‌های پوستی با بافت اطراف ایجاد می‌شوند. بیشتر این خال‌ها معمولی هستند. در واقع همه‌ی ما خال داریم و این خال‌ها مشکلی ایجاد نمی‌کنند، اما مهم است که خال‌ها را به طور مرتب چک کنیم. هر گونه تغییر در ظاهر آنها، مانند افزایش اندازه یا تغییر رنگ باید توسط دکتر پوست بررسی شود، چون ممکن است یک توده‌ی سرطانی باشد.

لوپوس

لوپوس یک اختلال خودایمنی پیچیده است که باعث التهاب و درد می‌شود. لوپوس می‌تواند قسمت‌های مختلف بدن را درگیر کند. علائم پوستی لوپوس معمولاً شامل موارد زیر است :

- لکه‌ها یا حلقه‌های قرمز رنگ
- بثورات آفتاب‌سوختگی روی بینی و گونه‌ها
- بثورات دایره‌شکلی که خارش یا درد ندارند .

این علائم ممکن است همراه با سردرد، تب، خستگی و مفاصل متورم، سفت یا دردناک باشند .

۹۰ درصد از مبتلایان به لوپوس زن هستند، همچنین زنان با پوست تیره سه برابر بیشتر در معرض ابتلا به لوپوس هستند. درمان‌های لوپوس شامل داروهای جایگزین است.

بیماری قارچی پوستی کاندیدیازیس

قارچ کاندیدا آلیکنز یکی از قارچ‌هایی است که باعث عفونت‌های مختلفی در بدن انسان می‌شود و زمانی که پوست را درگیر می‌کند به آن کاندیدیازیس جلدی یا مونیلیازیس جلدی می‌گویند. ضایعات یا جوش‌های کوچک هم ممکن است در نواحی آلوده مشاهده شود. کاندیدیازیس معمولاً در چین‌های پوستی که تجمع میکروب در آنها آسان‌تر است مانند زیر بغل یا اطراف کشاله ران ایجاد می‌شود، اما می‌تواند پوست صورت را هم درگیر کند. با افزایش بهداشت فردی و اجتناب از مصرف بیش‌ازحد آنتی‌بیوتیک‌ها می‌توان از کاندیدیازیس پیشگیری کرد. پزشکان از کرم‌های ضد قارچ و کورتیکواستروئید برای درمان کاندیدیازیس استفاده می‌کنند .

پای ورزشکار

بیماری پای ورزشکار در واقع یک عفونت قارچی است که در شرایط گرم و مرطوب مانند داخل کفش‌های کتانی رشد می‌کند و به این علت که در ورزشکاران شایع است این اسم را گرفته است. علائم عفونت قارچی پای ورزشکار شامل خشکی، خارش و پوسته‌پوسته شدن باشد. همچنین ممکن است تاول و خونریزی وجود داشته باشد و پوست بین انگشتان یا زیر پا ممکن است خیس، رنگ‌پریده، ترک‌خورده یا پوسته‌پوسته شود. کرم‌ها یا اسپری‌های ضد قارچ درمان روتین برای این بیماری است .

کارسینوم سلول بازال

کارسینوم بازال شایع‌ترین نوع سرطان پوست که معمولاً روی گردن، بازوها یا سر ایجاد می‌شود. توده سرطانی ظاهری گرد و رنگی صورتی (در افراد با پوست روشن) یا قهوه‌ای و سیاه (در افراد با پوست تیره‌تر) دارد. حتی ممکن است شبیه یک خال معمولی به نظر برسد .

سرطان سلولی فلسی یا کارسینوم سلول سنگفرشی

دومین نوع شایع سرطان پوست است. این نوع سرطان پوست اغلب از لکه‌های خشک و پوسته‌پوسته به نام کراتوز اکتینیک تشکیل شده است. اگر پزشک کارسینوم سلول سنگفرشی را زود تشخیص ندهد، ممکن

است به عمق پوست رشد کند و باعث تغییر شکل سلول‌ها شود. بهتر است هر ضایعه‌ای که رشد می‌کند، تغییر ظاهر می‌دهد، خونریزی دارد یا غیر عادی است توسط پزشک بررسی شود .

ملانوما

ملانوما جدی‌ترین نوع سرطان پوست است، زیرا به راحتی متاستاز می‌کند. ملانوما می‌تواند از یک خال شروع شود. از این رو هر خالی که نامتقارن است، لبه‌های ناهموار یا رنگ غیر یکنواختی دارد، یا تغییر اندازه می‌دهد را به پزشک اطلاع دهید. فرد مبتلا به ملانوما ممکن است به جراحی، شیمی درمانی یا پرتودرمانی نیاز داشته باشد.

سلولیتیس پوست (عفونت بافت)

سلولیتیس یا عفونت پوست یک عفونت باکتریایی است که در لایه‌های عمیق‌تر پوست ایجاد می‌شود و می‌تواند به سرعت در سراسر بدن پخش شود. پوست آسیب دیده ممکن است قرمز، متورم، داغ و دردناک یا حساس باشد. سلولیتیس بیشتر در پاها دیده می‌شود اما می‌تواند در هر جایی از بدن رخ دهد. سلولیت شدید ممکن است خطرناک باشد. پزشکان برای درمان این بیماری از آنتی‌بیوتیک‌ها استفاده می‌کنند .

بررسی روش LSTM و بیماری اریتمی قلبی

چکیده:

روش‌های مختلفی برای طبقه‌بندی اریتمی امتحان شده است. به دلیل طبیعت پویای سیگنال‌های الکتروکاردیوگرام (ECG)، استفاده از تکنیک‌های سنتی دست‌ساز چالش‌برانگیز است، که اجرای یک سیستم یادگیری ماشینی (ML) جذاب می‌شود. نظارت کارآمد بر بیماران با اریتمی قلبی می‌تواند جان افراد را نجات دهد. پیش‌بینی و طبقه‌بندی اریتمی قلبی در چند سال اخیر به طور قابل توجهی بهبود یافته است. اریتمی‌ها یک گروه از شرایط هستند که در آن فعالیت الکتریکی قلب نامعوم است، با سرعتی بیشتر یا کمتر از حالت عادی. این بیشترین علت مرگ برای هر دو جنسیت در سراسر دنیا است. رویکرد DL به شکل حافظه کوتاه-مدت طولانی (LSTM) یک تکنیک کارآمد برای مقابله با کاهش دقت ناشی از گرادیان‌های محو و انفجاری^۱ در چارچوب‌های DL سنتی برای تحلیل داده‌های بزرگ است. هدف این تحقیق، طبقه‌بندی بیماران با اریتمی قلبی با توسعه یک سیستم هوشمند کارآمد با استفاده از الگوریتم DL LSTM بود. این رویکرد به طبقه‌بندی اریتمی شامل الگوریتم‌های طبقه‌بندی به همراه تکنیک‌های حذف نویز می‌پردازد. بنابراین، ما از تحلیل مؤلفه‌های اصلی (PCA) برای حذف نویز و از LSTM برای طبقه‌بندی استفاده کردیم. این رویکرد جامع ترکیبی برای طبقه‌بندی اریتمی عملکرد بهتری نسبت به روش‌های قبلی طبقه‌بندی اریتمی دارد.

۱: (گرادیان محو و انفجاری (Vanishing and Exploding Gradients) اصطلاحاتی در حوزه یادگیری عمیق هستند که به مشکلاتی اشاره دارند که در فرایند آموزش شبکه‌های عمیق بوجود می‌آیند.

**۱. گرادیان محو: (Vanishing Gradient) وقوع گرادیان محو زمانی رخ می‌دهد که در فرایند پس‌انتشار گرادیان، گرادیان‌ها به طور متوسط به صورت مرتبط با لایه‌های اولیه شبکه (معمولاً لایه‌های ورودی) کاهش می‌یابند به طوری که در لایه‌های عمیق‌تر، گرادیان‌ها به حدی کوچک می‌شوند که باعث می‌شود وزن‌ها به‌روزرسانی نشوند و شبکه به درستی آموزش نیابد.

**۲. گرادیان انفجاری: (Exploding Gradient) این مشکل در برخی معماری‌های شبکه عمیق رخ می‌دهد که در آن گرادیان‌ها به طور نامنظم بزرگ می‌شوند، به طوری که مقادیری بسیار بزرگ به گرادیان‌ها تخصیص داده می‌شود. این موجب می‌شود که به‌روزرسانی وزن‌ها به شدت نامنظم شود و موجب ایجاد نویز و عدم پایداری در فرایند آموزش شود. این مشکلات می‌تواند با استفاده از تکنیک‌هایی مانند استفاده از توابع فعال‌سازی متفاوت، استفاده از روش‌های نورمالیزه‌سازی، استفاده از شبکه‌های با معماری خاص مانند LSTM و GRU و یا استفاده از روش‌های بهینه‌سازی مانند Adam و RMSprop بهبود یابد.)

مقدمه:

بیماری قلب یکی از پراکنده‌ترین بیماری‌های جهان است که منجر به مرگ و میر قابل توجهی می‌شود. تنها در ایالات متحده، هر ۳۴ ثانیه یک حمله قلبی رخ می‌دهد. علامت برجسته‌ی بیماری قلبی ضربان نامنظم است که به عنوان آریتمی قلبی شناخته می‌شود. ابزار بیشتر استفاده شده برای تحلیل فعالیت قلب، الکتروکاردیوگرام (ECG) است که سیگنال‌های الکتریکی تولید شده توسط قلب از الکترودهای قرار داده شده بر روی بدن، ضبط شده و الگوهای فعالیت را به صورت گرافیکی نشان می‌دهد. متغیرهای اصلی تولید شده توسط سیگنال‌های ECG موج‌های P، Q و QRS هستند. برای مطالعه فواصل، شکل و روابط متغیرهای موج‌های P، Q و QRS در بیماران مبتلا به بیماری قلبی، پارامترهای اساسی مختلفی وجود دارد. هر تغییر ناگهانی در این محدودیت‌ها نشان‌دهنده بیماری قلبی است که باعث نامنظمی ضربان قلب می‌شود، سرعت آن یا بیشتر یا کمتر از حالت عادی است. آریتمی ممکن است علت‌های گسترده‌ای داشته باشد. بنابراین، آریتمی باید در اسرع وقت شناخته و درمان شود. معمولاً، آریتمی با شروع ناگهانی مشکل قلبی مانند کمبود جریان خون از قلب، نفس‌گیری، درد قفسه سینه، خستگی یا فراموشی همراه است ECG. سیگنال‌های نامطلوب را فاش می‌کند. آریتمی به دو گروه گسترده به نام برادی‌کاردی و تاشیکاردی تقسیم می‌شود. نوع آریتمی که ضربان قلب کمتر از ۶۰ ضربه در دقیقه است، به عنوان برادی‌کاردی شناخته می‌شود، در حالی که نوع آریتمی که ضربان قلب می‌تواند تا ۱۰۰ ضربه در دقیقه برسد، به عنوان تاشیکاردی شناخته می‌شود با توسعه سیستم‌های بهداشتی کنترل شده از راه دور برای بیماران بیماری قلبی، اهمیت دسته‌بندی و شناسایی کارآمد و دقیق آریتمی آشکار می‌شود. سیستم‌های تشخیصی با استفاده از روش‌های یادگیری ماشین مختلف در چند سال گذشته توسعه یافته‌اند، به منظور بهبود دقت دسته‌بندی آریتمی از سیگنال‌های ضبط شده ECG که یک وظیفه غیر تریویال می‌باشد. انتخاب تکنیک‌های مناسب برای تشخیص و دسته‌بندی بیماری قلبی آسان نیست. این شامل در نظر گرفتن زمینه، تحلیل داده و نیازهای بیماران خاص می‌شود. روش‌های یادگیری ماشین از الگوریتم‌هایی استفاده می‌کنند که به کامپیوتر امکان یادگیری از تجربه را بدون برنامه‌نویسی صریح می‌دهند. هدف از این کار تولید یک الگوریتم است که بتواند از مجموعه‌ای از الگوها استنتاج کند و به صورت خودکار از اطلاعات اولیه با یا بدون مشارکت انسان تعمیم یابد. الگوریتم‌های یادگیری ماشین بدون نظارت شامل تحلیل خوشه‌ای یا خوشه‌بندی می‌شوند. خوشه‌بندی یک روش برای تخصیص مشاهدات به گروه‌های مختلف بر اساس شباهت موارد در هر گروه است. الگوریتم‌های خوشه‌بندی در چندین سیستم تشخیص هوشمند بیماری استفاده شده‌اند.

سیستم تشخیص کمکی کامپیوتری (CAD) به یک حوزه اصلی تحقیقات تبدیل شده است CAD. از رویکردهای یادگیری ماشین برای ارزیابی داده‌های بیمار، سایه تصاویر یا داده‌های غیر تصویری، و ارزیابی وضعیت بیمار استفاده می‌کند. خروجی می‌تواند برای کمک به پزشکان در تصمیم‌گیری شان مورد استفاده قرار گیرد و منجر به تشخیص بهتر گردد.

AI-Antari یک سیستم تشخیص و دسته‌بندی عمیق (DL) بر اساس یک سیستم CAD یکپارچه توسعه داد تا به تشخیص آسیب‌های سینه کمک کند. ابتدا، تشخیص‌دهنده شیء به نام "You Only Look Once (YOLO)" به صورت زمان واقعی پیاده‌سازی و برای تشخیص آسیب‌های سینه از ماموگرام‌های کامل ارزیابی شد. سپس، دسته‌بندی‌های DL مانند شبکه‌های عصبی پیچشی (CNN)، ResNet-50، و

InceptionResNet-V2 برای دسته‌بندی آسیب‌های سینه ارزیابی شدند. سیستم DL با استفاده از ارزیابی متقابل پنج‌برابری بر روی دو پایگاه داده مختلف از ماموگرام‌های دیجیتالی ارزیابی شد.

Yassin و همکاران یک بررسی سیستماتیک انجام دادند که هدفش ارزیابی وضعیت هنر CAD در سیستم‌های تشخیص سرطان پستان بود.

Chan و همکاران یک مرور جامع از سیستم‌های CAD برای دسته‌بندی سیگنال‌های (ECG) الکتروکاردیوگرافی ارائه دادند.

سیستم CAD مزایایی نسبت به ارزیابی دستی سیگنال‌های الکتروکاردیوگرافی (ECG) وجود دارد. تشخیص سریع و قابل اعتماد است، و ادغام تکنیک‌های یادگیری عمیق به سیستم‌های CAD نشان داده شده است که عملکرد دسته‌بندی را افزایش می‌دهد. دقت تشخیصی سیستم‌های CAD می‌تواند با استفاده از تعداد زیادی نمونه داده ECG که برای آموزش سیستم استفاده می‌شود، افزایش یابد. بسیاری از الگوریتم‌ها و تکنیک‌ها برای استخراج داده توسعه یافته‌اند، به ویژه آن‌هایی که از روش‌های یادگیری ماشین نظارت‌شده استفاده می‌کنند. انتخاب روش‌های مناسب یکی از تمرکزهای تحقیقاتی بین محققینی است که در حال توسعه سیستم‌های تشخیص و دسته‌بندی آریتمی‌ها هستند.

در دو دهه گذشته، تعداد زیادی تکنیک برای شناسایی و دسته‌بندی کارآمد و دقیق آریتمی قلبی پیشنهاد شده است. این روش‌ها از یادگیری آماری ساده تا یادگیری ماشین استاندارد و به تکنیک‌های جدید یادگیری عمیق می‌رسند.

دسته‌بندی‌های موجود آریتمی اصلی بر اساس الگوریتم‌های یادگیری نظارت‌شده است.

Samad و همکاران از یک طبقه‌بندی ML نظارت‌شده برای شناسایی آریتمی در مقاله کلاسیک خود استفاده کردند. درخت‌های تصمیم (DTs)، یک الگوریتم نظارت‌شده معروف، برای دسته‌بندی موثر آریتمی استفاده شده‌اند. یک رویکرد مجموعه نظارت‌شده دیگر، به نام جنگل تصادفی (RF) و با استفاده از نمونه‌برداری ایجاد شده، نشان داده شده است که بهبودی در شناسایی آریتمی ایجاد می‌کند Batra. و همکاران از تکنیک‌های گوناگون یادگیری ماشین، از جمله شبکه‌های عصبی (NNS)، DT، جنگل‌های تصادفی و ماشین‌های بردار پشتیبان (SVMs) برای شناسایی و دسته‌بندی آریتمی استفاده کردند، پس از اعمال روش‌های انتخاب ویژگی بر داده‌های ECG.

Fazel و همکاران چندین رویکرد یادگیری ماشین را اعمال کردند، از جمله RF، SVM، LR، DT و نابینای Bayes (NB).

SVM‌های سنتی معایب خود را دارند، بنابراین Khemchandani و همکاران از یک تکنیک دوقلوی SVM برای دسته‌بندی دودریجه‌ای استفاده کردند. مسأله چنددرجه‌ای با استفاده از ماشین‌های بردار پشتیبان دوقلوی اصلاح‌شده (TSVMs) حل شده است و بر روی مسائل واقعی اعمال شده است Guvenir. و همکاران یک تکنیک نوآورانه به نام VF15 توسعه دادند برای دسته‌بندی آریتمی‌ها. الگوریتم VF15 روشی آسان و کارآمد برای ارزیابی مقادیر ویژگی فراهم می‌کند و بهتر از الگوریتم پایه قلبی برای دسته‌بندی آریتمی عمل می‌کند. در تکنیک‌های دیگر دسته‌بندی، مانند NNS، مقدار ویژگی باید توسط یک

مقدار جدید جایگزین شود. الگوریتم VF15 یک توزیع احتمال از عضویت در کلاس‌ها را فراهم می‌کند، به جای اختصاص دادن موارد به دسته‌های تکی.

Elsayed از شبکه‌های عصبی تقارن برداری برای مجموعه داده‌های آریتمی برای شناسایی و دسته‌بندی بیماران آریتمی استفاده کرد. آن‌ها همچنین از الگوریتم تقلیل ابعاد بر روی شش شبکه‌های عصبی یادگیری کوانتیزاسیون بردار (LVQ) برای شناسایی حضور یا عدم حضور آریتمی استفاده کردند.

Jadhav و همکاران بیماران آریتمی را با استفاده از یک شبکه‌ی عصبی مصنوعی بر روی یک مجموعه داده ۱۲-lead-ECG معمولی دسته‌بندی کردند. مقادیر گم‌شده در داده‌های ECG با جایگزینی مقادیر متغیرها با مقدار همسایه از همان کلاس مدیریت شدند. MLP ها که با استفاده از backpropagation آموزش داده شده بودند، برای دسته‌بندی آریتمی اجرا شدند. کار مشابهی توسط Jadhav و همکاران نیز انجام شد، که با استفاده از یک شبکه عصبی پیشرو عمومی (GFNN) آریتمی‌ها را دسته‌بندی کردند. با استفاده از GFNN backpropagation آموزش داده شد و برای دسته‌بندی موارد به کلاس‌های آریتمی عادی و نامعمول استفاده شد.

Kholi و همکاران یک دسته‌بند SVM برای دسته‌بندی آریتمی قلبی پیاده‌سازی کردند، همراه با چهار رویکرد معروف: الگوریتم‌های یک-به-یک، فازی و تصمیم، یک-به-همه، و الگوریتم گراف دایره‌ای جهت‌دار (DDAG). رویکرد یک-به-همه از دیگر رویکردها بهتر عمل کرد.

Soman و همکاران دسته‌بندی آریتمی را با استفاده از رویکردهای یادگیری ماشین مختلف مانند J48 ، NB و OneR انجام دادند. نتایج مطالعه شبیه‌سازی آن‌ها نشان داد که J48 و NB دقت بهتری نسبت به رویکرد OneR ML داشتند.

Bortolan و همکاران محیط بسیار تعاملی و آسان برای تجزیه و تحلیل مجموعه داده‌های ECG فراهم کردند. آن‌ها از نقشه‌های خودسازمانده (SOM) برای مطالعه سیگنال‌های ECG استفاده کردند. SOM ها برای شناسایی ساختار در الگوهای ECG ارزشمند هستند.

Niazi و همکاران یک رویکرد ترکیبی کارآمد برای دسته‌بندی آریتمی با استفاده از SVM ها و KNN ها توسعه دادند، و دقت بهتری با ترکیب یک الگوریتم جستجوی متوالی به جلو (SFS) برای انتخاب ویژگی‌های اطلاعاتی با امتیاز F1 به فراهم آوردند.

مسئله عدم تعادل کلاس از جامعه تحقیقاتی توجه چشمگیری را به خود جلب کرده است. مشکل عدم تعادل کلاس به دلیل توزیع ناکافی داده‌ها به وجود می‌آید، جایی که یک کلاس شامل اکثریت نمونه‌هاست در حالی که کلاس‌های دیگر دارای نمونه‌های کمتری هستند. مسئله دسته‌بندی پیچیده‌تر می‌شود زمانی که ابعاد داده افزایش می‌یابد، به دلیل کلاس‌های ناتوازن و مقادیر داده‌های بی‌محدود.

Kotsiantis و همکاران از روش‌های مختلف یادگیری ماشین برای مقابله با مشکل عدم تعادل کلاس استفاده کردند.

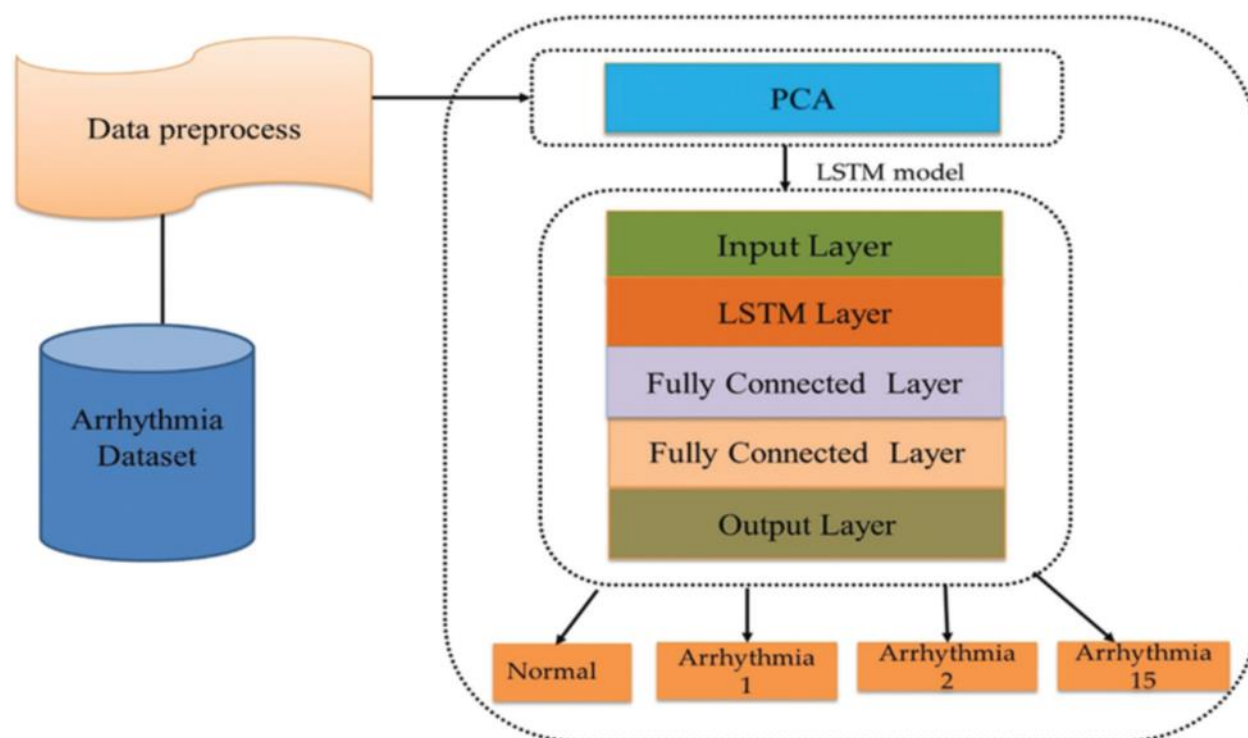
Sonak و همکاران نیز به ارزیابی روش‌های مختلف برای مشکلات عدم تعادل پرداختند. اکثر الگوریتم‌ها به نمونه‌های اکثریت داده‌ها هدفمند هستند و نمونه‌های اقلیت را نادیده می‌گیرند. نمونه‌های اقلیت نامنظم در داده‌ها ظاهر می‌شوند، اما پایدار هستند. الگوریتم‌ها و تکنیک‌های پیش‌پردازش داده و انتخاب ویژگی‌ها

روش‌های اصلی برای حل مشکل داده‌های ناتوازن هستند و هر تکنیک مزایا و معایبی دارد. مجموعه داده آریتمی مشکل عدم تعادل با بعد بالا را دارد که شامل مقادیر ویژگی‌های گم‌شده، ویژگی‌های مورد نظر گم‌شده یا حضور تنها داده‌های تجمعی است. داده‌ها تمایل به نویز دارند، شامل نقاط پرت و خطاها هستند و ناسازگار هستند، شامل تضادها در نام‌ها یا کدها هستند.

به طور کلی، دو الزام اساسی برای روش‌های موفق مبتنی بر یادگیری عمیق وجود دارد: (i) توانایی نمایش و یادگیری ویژگی‌های سلسله مراتبی و (ii) توانایی برای کنترل داده‌های بسیار بالای بعدی جهت استخراج الگوها.

PCA

انتخاب متغیر یک روش برای انتخاب یک زیرمجموعه از متغیرها در مجموعه آموزش است و از این متغیرها در دسته‌بندی استفاده می‌کند. دو هدف اصلی از انتخاب متغیر وجود دارد. هدف اصلی تولید یک مجموعه آموزش است که به دسته‌بندی اجازه می‌دهد که با کاهش اندازه مجموعه متغیر، به طور موثرتر عمل کند. هدف ثانویه افزایش دقت دسته‌بندی است با حذف متغیرهای نویزی از مجموعه داده. یکی از روش‌های انتخاب ویژگی معمول PCA (تجزیه و تحلیل مؤلفه‌های اصلی) است که ما در رویکرد پیشنهادی دسته‌بندی آریتمی خود استفاده کردیم.

PCA یک روش آماری است که قابل استفاده برای مجموعه داده‌های چندکلاسه است و برای کاهش ابعاد مفید است در حالی که اطلاعات مهم را در مجموعه داده حفظ می‌کند. PCA چهار هدف اساسی دارد. هدف اول استخراج حداکثر اطلاعات معنادار از داده است. دومین هدف کاهش حجم داده با حفظ اطلاعات ارزشمندتر است. هدف سوم PCA کوتاه کردن جزئیات داده برای استخراج حداکثر اطلاعات معنادار از داده است. هدف چهارم PCA کاهش جزئیات داده است. انتخاب ویژگی برای مشاهده و ارزیابی ساختار داده مفید است؛ این هدف چهارم الگوریتم PCA است. تحلیل داده با تبدیل داده به کلاس اصلی متغیرها، که به عنوان مؤلفه‌های اصلی (PCs) شناخته می‌شوند، انجام می‌شود.

مؤلفه‌های اصلی (PCs) بی‌ارتباط هستند و به گونه‌ای ترتیب داده شده‌اند که چند PC بیشترین میزان تنوع را در مجموعه داده ضبط می‌کنند. اولین مؤلفه اصلی (PC) بُعدی را نمایش می‌دهد که بزرگترین تنوع را دارد، در حالی که مؤلفه دوم بُعدی دیگری را تعریف می‌کند که دارای بیشترین تنوع بعدی است. اگر داده‌ها خطی و همبسته باشند، آنگاه PCA فشرده‌سازی مفیدی را خواهد داشت و حداکثر مقدار اطلاعات موجود در مجموعه داده اولیه را حفظ خواهد کرد.

مدل LSTM

LSTM نسخه بهبود یافته‌ای از RNN است که خروجی فعلی آن وابسته به وضعیت قبلی است. این الگوریتم مشکلات RNN سنتی را به روش‌هایی مانند استفاده از کاهش گرادیان^۱ در مواجهه با مشکل وابستگی‌های بلندمدت، برطرف می‌کند.

---

^۱: (کاهش گرادیان (Gradient Descent) یک الگوریتم بهینه‌سازی است که در فرآیند آموزش مدل‌های یادگیری ماشین استفاده می‌شود. هدف اصلی این الگوریتم، پیدا کردن مقداری از پارامترها (مثلاً وزن‌ها) است که تابع هدف (معیاری برای اندازه‌گیری خطا یا عملکرد مدل) را به حداقل رسانده یا به حداکثر برساند.

در روش کاهش گرادیان، از تفاوت بین مقدار پیش‌بینی شده توسط مدل و مقدار واقعی (برچسب‌ها) برای محاسبه خطا استفاده می‌شود. سپس گرادیان (یعنی مشتقات جزئی تابع هدف نسبت به پارامترها) محاسبه می‌شود. با استفاده از این گرادیان، پارامترها به سمتی تغییر می‌کنند که خطا کاهش یابد. این تغییرات تا زمانی ادامه می‌یابد که به یک نقطه کمینه یا بهترین نقطه رسیده شود.

از روش کاهش گرادیان در یادگیری ماشین استفاده می‌شود، به ویژه در مواردی که تابع هدف پیچیده و فضای جستجو برای پیدا کردن بهینه بسیار بزرگ است. با بهره‌گیری از این الگوریتم، مدل‌ها قادر به بهبود پارامترها و بهینه‌سازی عملکرد خود می‌شوند. در مورد LSTM نیز، استفاده از کاهش گرادیان باعث بهبود عملکرد آن در مواجهه با مشکل وابستگی‌های بلندمدت در داده‌های دنباله‌ای می‌شود.)

RNN سنتی وضعیت مخفی تکراری خود را، با محاسبه وضعیت مخفی ht و خروجی yt ، بر اساس وضعیت مخفی قبلی $ht-1$ و ورودی کنونی xt محاسبه می‌کند.

$$ht=(Wht-1+Uxt)$$

$$yt=(Vht)$$

در اینجا، W ، U و V معیارهای وزنی را نمایندگی می‌کنند که بین وضعیت مخفی ht کنونی و وضعیت مخفی $ht-1$ قبلی، ورودی کنونی و خروجی، به ترتیب، وجود دارند. همچنین، $g(.)$ و $f(.)$ تابع فعال‌سازی^۱ مؤلفه به مؤلفه را نمایندگی می‌کنند.

RNN سنتی قادر است از اطلاعات مربوط به وضعیت قبلی استفاده کند، اما خروجی فعلی نه تنها بر اساس اطلاعات قبلی بلکه بر اساس اطلاعات متناوب وارد شده نیز وابسته است.

برای مقابله با این مشکل، RNN دوطرفه (Bidirectional RNN)^۲ توسعه داده شدند.

---

^۱: تابع فعال‌سازی (Activation Function) یک تابع ریاضی است که در شبکه‌های عصبی مصنوعی استفاده می‌شود. این تابع وظیفه‌ای دارد که ورودی‌های خطی شبکه را تبدیل کند و خروجی‌های غیرخطی تولید کند. تابع فعال‌سازی به عنوان یک نوع عملیات غیرخطی و غیرتاما دیفرانسیل‌پذیر در لایه‌های شبکه‌های عصبی استفاده می‌شود.

از توابع فعال‌سازی برای ایجاد تعاملیت و انعطاف‌پذیری در شبکه‌های عصبی استفاده می‌شود. این توابع معمولاً یک مقدار عددی را به عنوان ورودی می‌گیرند و یک مقدار خروجی را تولید می‌کنند.

تابع فعال‌سازی اهمیت بسیاری در شبکه‌های عصبی دارد، زیرا انتقال و پخش خطا در شبکه، توسط این توابع تعیین می‌شود. همچنین، نوع تابع فعال‌سازی مورد استفاده در شبکه می‌تواند تأثیر زیادی بر عملکرد و قابلیت‌های شبکه داشته باشد.

^۲: شبکه‌های عصبی بازگشتی دوسویه (Bidirectional Recurrent Neural Networks یا BRNNs) یک نوع از شبکه‌های عصبی است که در آن اطلاعات ورودی به طور همزمان از دو جهت (جلو و عقب) پردازش می‌شوند. این شبکه‌ها به منظور بهبود قابلیت تشخیص الگوها و درک کامل تر دنباله ورودی، توسعه داده شده اند.

در BRNN، ورودی به دو بخش تقسیم می‌شود: بخش جلو (Forward) و بخش عقب (Backward). در پاسخ جلو، ورودی از ابتدا تا انتها پردازش می‌شود و در پاسخ عقب، ورودی در جهت برعکس پردازش می‌شود. هر دو بخش از یک شبکه عصبی معمولی بازگشتی (RNN) تشکیل شده است که از یک تابع فعال‌سازی خاص استفاده می‌کند مانند تابع سیگموئید یا تابع تانژانت هیپربولیک.

در هر لحظه زمانی، خروجی BRNN ترکیبی از خروجی بخش جلو و عقب است. این باعث می‌شود که شبکه بتواند در آن لحظه از هر دو جهت (قبل و بعد) از اطلاعاتی که در آن زمان موجود هستند، بهره ببرد. این قابلیت به شبکه امکان می‌دهد تا با در نظر گرفتن اطلاعات قبلی و بعدی، بهترین تصمیم را در هر لحظه اتخاذ کند.

به طور کلی، در طول فرآیند آموزش، شبکه‌های عصبی بازگشتی دوسویه (BRNNs) با مشکل کاهش یا افزایش نامناسب گرادیان در هنگام پردازش وابستگی‌های طولانی مدت مواجه می‌شوند. مشکل کاهش و افزایش نامناسب گرادیان به این معنی است که شبکه‌های عصبی بازگشتی دوسویه (BRNNs) مناسب برای استفاده در شرایطی با وابستگی‌های طولانی نیستند. این یک مسئله کلیدی در شبکه‌های بازگشتی است.

برای پیش‌روی در برابر این مشکل، یک ساختار برتر برای شبکه‌های عصبی بازگشتی پیشنهاد شده است که به طور کلی با نام حافظه طولانی کوتاه مدت (LSTM) شناخته می‌شود. شبکه‌های LSTM قادرند مشکلات افزایش و کاهش نامناسب گرادیان را به یک روش کارآمد مدیریت کنند. تمامی لایه‌های پنهان یک RNN سنتی با بلوک‌های حافظه^۱ جایگزین می‌شوند که یک سلول حافظه را شکل می‌دهند و برای ذخیره اطلاعات به کار می‌روند، همراه با سه دروازه مهم برای به‌روزرسانی اطلاعات.

بلوک‌های حافظه در ساختار LSTM به منظور مدیریت و نگهداری اطلاعات در طول زمان استفاده می‌شوند. هر بلوک حافظه شامل یک سلول حافظه اصلی است که می‌تواند اطلاعات را به طور پیوسته در طول زمان ذخیره کند. این سلول حافظه، اطلاعات قبلی را با اطلاعات جدید ترکیب کرده و آنها را به عنوان خروجی تولید می‌کند.

علاوه بر سلول حافظه، ساختار LSTM شامل سه دروازه مهم است: دروازه فراموشی (Forget Gate)، دروازه ورودی (Input Gate) و دروازه خروجی (Output Gate). این دروازه‌ها وظیفه کنترل جریان اطلاعات در سلول حافظه را دارند.

-دروازه فراموشی (Forget Gate): این دروازه تعیین می‌کند که کدام اطلاعات قبلی باید فراموش شوند و از سلول حافظه حذف شوند. با استفاده از ورودی فعلی و وضعیت قبلی، دروازه فراموشی تصمیم می‌گیرد که کدام اطلاعات را نگه دارد و کدام را حذف کند.

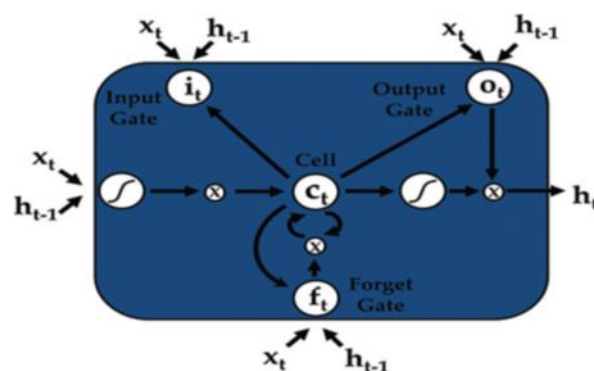
-دروازه ورودی (Input Gate): این دروازه تعیین می‌کند کدام اطلاعات جدید باید به سلول حافظه اضافه شوند. با استفاده از ورودی فعلی و وضعیت قبلی، دروازه ورودی تصمیم می‌گیرد کدام اطلاعات جدید باید به سلول حافظه اضافه شوند.

-دروازه خروجی (Output Gate): این دروازه تعیین می‌کند کدام اطلاعات باید به عنوان خروجی از سلول حافظه استفاده شوند. با استفاده از ورودی فعلی و وضعیت قبلی، دروازه خروجی تصمیم می‌گیرد کدام اطلاعات باید به عنوان خروجی تولید شوند.

---

^۱: (در اینجا، "memory blocks" به بلوک‌های حافظه در ساختار LSTM اشاره دارد. هر بلوک حافظه شامل یک سلول حافظه است که برای ذخیره و نگهداری اطلاعات در طول زمان استفاده می‌شود. این سلول حافظه می‌تواند اطلاعات را در طول زمان به صورت پیوسته برای استفاده در شبکه عصبی بازگشتی نگه دارد. بلوک‌های حافظه همراه با ساختار دروازه‌ها در LSTM که وظیفه به‌روزرسانی اطلاعات را دارند، برای مدیریت و کنترل جریان اطلاعات در شبکه استفاده می‌شوند. به این ترتیب، بلوک‌های حافظه و دروازه‌های مربوطه ساختار کلیدی در شبکه LSTM را تشکیل می‌دهند.)

به این ترتیب، با استفاده از بلوک‌های حافظه و دروازه‌های مربوطه، ساختار LSTM قادر است به طور کارآمد با مشکلات کاهش و افزایش نامناسب گرادین در طول زمان مقابله کند و اطلاعات را به صورت موثر و طولانی مدت نگهداری کند.

یک مدل LSTM

با در نظر گرفتن یک دنباله ورودی از داده‌ها $x = [x_1, x_2, \dots, x_T]$ با طول T ، دوره پیش‌بینی T ، و وضعیت پنهان بلوک‌های حافظه که با $h = [h_1, h_2, \dots, h_T]$ نمایش داده می‌شوند، و دنباله خروجی که با $y = [y_1, y_2, \dots, y_T]$ نشان داده می‌شود، شبکه LSTM می‌تواند به عنوان روشی برای محاسبه وضعیت پنهان بهبود یافته مفید باشد.

$$i_t = \sigma(W_i x_t + U_i h_{t-1} - 1 + V_i c_{t-1})$$

معادله‌ای که ارائه داده شده است، یک فرمول است که در شبکه‌های عصبی بازگشتی (RNN) مورد استفاده قرار می‌گیرد. این فرمول برای محاسبه وضعیت پنهان بهبود یافته (h_t) در زمان t استفاده می‌شود. در ادامه، توضیحی مرحله به مرحله در مورد اجزای این فرمول خواهیم دید:

۱. $W_i x_t$: این عبارت نشان می‌دهد که ورودی فعلی (x_t) با یک ماتریس وزن (W_i) ضرب می‌شود. این عملیات برای تأثیرگذاری ورودی فعلی بر وضعیت پنهان بهبود یافته استفاده می‌شود.

۲. $U_i h_{t-1}$: این قسمت نیز یک عبارت وزنی است که وضعیت پنهان قبلی (h_{t-1}) با یک ماتریس وزن (U_i) ضرب می‌شود. این عملیات از وضعیت پنهان قبلی برای تأثیرگذاری آن بر وضعیت پنهان بهبود یافته استفاده می‌شود.

۳. $V_i c_{t-1}$: این قسمت نیز یک عبارت وزنی است که سلول حافظه قبلی (c_{t-1}) با یک ماتریس وزن (V_i) ضرب می‌شود. این عملیات از سلول حافظه قبلی برای تأثیرگذاری آن بر وضعیت پنهان بهبود یافته استفاده می‌شود.

۴. σ : این نماد نشان دهنده تابع فعال‌سازی (activation function) می‌باشد. در اینجا، تابع سیگموئید (sigmoid) به عنوان تابع فعال‌سازی استفاده شده است. تابع سیگموئید ورودی را به مقادیری بین ۰ و ۱ نگاشت می‌دهد و استفاده از آن می‌تواند ترکیبی از اطلاعات را کنترل کند.

پس از محاسبه این اجزاء، فرمول کلی به صورت $it = \sigma(Wixi + Uiht - 1 + ViCt - 1)$ محاسبه می‌شود. این فرمول نشان می‌دهد که وضعیت پنهان بهبود یافته (ht) در زمان t بر اساس ورودی فعلی (xt)، وضعیت پنهان قبلی ($ht-1$)، سلول حافظه قبلی ($ct-1$) و عامل فعال‌سازی (it) محاسبه می‌شود.

$$Ft = \sigma(Wfxt + Ufht - 1 + VfCt - 1)$$

این فرمول برای محاسبه دروازه فراموشی (Ft) در زمان t استفاده می‌شود. در ادامه، توضیحی مرحله به مرحله در مورد اجزای این فرمول ارائه خواهیم داد:

۱: $Wfxt$. این عبارت نشان می‌دهد که ورودی فعلی (xt) با یک ماتریس وزن (Wf) ضرب می‌شود. این عملیات برای تأثیرگذاری ورودی فعلی بر دروازه فراموشی (Ft) استفاده می‌شود.

۲: $Ufht-1$. این قسمت نیز یک عبارت وزنی است که وضعیت پنهان قبلی ($ht-1$) با یک ماتریس وزن (Uf) ضرب می‌شود. این عملیات از وضعیت پنهان قبلی برای تأثیرگذاری آن بر دروازه فراموشی (Ft) استفاده می‌شود.

۳: $VfCt-1$. این قسمت نیز یک عبارت وزنی است که سلول حافظه قبلی ($Ct-1$) با یک ماتریس وزن (Vf) ضرب می‌شود. این عملیات از سلول حافظه قبلی برای تأثیرگذاری آن بر دروازه فراموشی (Ft) استفاده می‌شود.

۴: σ . این نماد نشان دهنده تابع فعال‌سازی (σ) می‌باشد. در اینجا، تابع سیگموئید (σ) به عنوان تابع فعال‌سازی استفاده شده است. تابع سیگموئید ورودی را به مقداری بین ۰ و ۱ نگاشت می‌دهد و استفاده از آن می‌تواند ترکیبی از اطلاعات را کنترل کند.

$$Ot = \sigma(WOxt + Uoht - 1 + VoCt - 1)$$

این فرمول برای محاسبه دروازه خروجی (Ot) در زمان t استفاده می‌شود.

۱: $WOxt$. این قسمت نمایش می‌دهد که ورودی فعلی (xt) با یک ماتریس وزن (WO) ضرب می‌شود. این عملیات برای تأثیرگذاری ورودی فعلی بر دروازه خروجی (Ot) استفاده می‌شود.

۲: $Uoht-1$. این بخش نمایش می‌دهد که وضعیت پنهان قبلی ($ht-1$) با یک ماتریس وزن (Uo) ضرب می‌شود. این عملیات از وضعیت پنهان قبلی برای تأثیرگذاری آن بر دروازه خروجی (Ot) استفاده می‌شود.

۳: $VoCt-1$. این قسمت نمایش می‌دهد که سلول حافظه قبلی ($Ct-1$) با یک ماتریس وزن (Vo) ضرب می‌شود. این عملیات از سلول حافظه قبلی برای تأثیرگذاری آن بر دروازه خروجی (Ot) استفاده می‌شود.

$$Ot = \sigma(WOxt + Uoht - 1 + VoCt - 1)$$

- Ot : این عبارت نمایش دهنده خروجی در زمان t است. در شبکه‌های عصبی بازگشتی، هر واحد زمانی (t) یک خروجی تولید می‌کند که می‌تواند نمایانگر پیش‌بینی، برچسب یا هر نوع خروجی دیگری باشد.

- $WOxt$: این بخش نشان می‌دهد که ورودی فعلی (xt) با یک ماتریس وزن (WO) ضرب می‌شود. این عملیات برای تأثیرگذاری ورودی فعلی بر خروجی استفاده می‌شود.

- $Uoht-1$: این عبارت نشان می‌دهد که وضعیت پنهان قبلی ($ht-1$) با یک ماتریس وزن (Uo) ضرب می‌شود. این عملیات برای تأثیرگذاری وضعیت پنهان قبلی بر خروجی استفاده می‌شود. وضعیت پنهان قبلی به معنی حالت شبکه در زمان $t-1$ است.

- $VoCt-1$: این عبارت نشان می‌دهد که سلول حافظه قبلی ($Ct-1$) با یک ماتریس وزن (Vo) ضرب می‌شود. این عملیات برای تأثیرگذاری سلول حافظه قبلی بر خروجی استفاده می‌شود. سلول حافظه قبلی نشان دهنده حافظه شبکه در زمان $t-1$ است.

به طور کلی، این فرمول بیانگر رابطه میان ورودی فعلی، وضعیت پنهان قبلی، سلول حافظه قبلی و خروجی در زمان t است. با استفاده از این رابطه، شبکه می‌تواند اطلاعات قبلی را درک کرده و خروجی مناسبی را تولید کند.

$$\tilde{ct} = \tanh h (Wcxt + UCt-1)$$

این فرمول نیز یک معادله در شبکه‌های عصبی بازگشتی (RNN) است. برای توضیح اجزای این فرمول، به تفصیل به هر کدام از اعضا اشاره خواهیم کرد:

(ct) - این عبارت نمایش دهنده حالت سلول در زمان t است. در شبکه‌های عصبی بازگشتی، هر واحد زمانی (t) یک حالت سلول دارد که نمایانگر حافظه موقتی شبکه در زمان t است. علامت "~" نمایانگر مقدار به‌روزرسانی شده حالت سلول است.

$\tanh$ - تابع تانژانت هایپربولیک ($\tanh$) استفاده شده در اینجا به عنوان تابع فعال‌سازی است. تابع تانژانت هایپربولیک ورودی را به مقداری بین -1 و 1 نگاشت می‌دهد و می‌تواند روابط غیرخطی را نمایش دهد.

$Wcxt$ - این بخش نشان می‌دهد که ورودی فعلی (xt) با یک ماتریس وزن (Wc) ضرب می‌شود. این عملیات برای تأثیرگذاری ورودی فعلی بر حالت سلول استفاده می‌شود.

$UCt-1$ - این عبارت نشان می‌دهد که حالت سلول قبلی ($Ct-1$) با یک ماتریس وزن (UC) ضرب می‌شود. این عملیات برای تأثیرگذاری حالت سلول قبلی بر حالت سلول جدید است. حالت سلول قبلی نشان دهنده حافظه شبکه در زمان $t-1$ است.

به طور کلی، این فرمول بیانگر رابطه میان ورودی فعلی، حالت سلول قبلی و حالت سلول جدید در زمان t است. با استفاده از این رابطه، شبکه می‌تواند اطلاعات قبلی را درک کرده و حالت سلول جدید را به‌روزرسانی کند.

$$Ct = f_t^i \odot Ct - 1 + it \odot \tilde{ct}$$

$$ht = \tanh(ct)$$

در شبکه‌های LSTM (حافظه کوتاه-مدت بلند)، سلول حافظه Ct وجود دارد که در آن، دروازه ورودی با نماد i نشان داده می‌شود و اطلاعات جدیدی که به سلول حافظه اضافه می‌شود را نمایش می‌دهد. دروازه

فراموشی با نماد f نشان داده می‌شود و مسئول پاک‌سازی حافظه سلول است، و دروازه خروجی با O نمایش داده می‌شود و مقدار انتشار محتوای حافظه را مدیریت می‌کند. مقادیر بردارهای دروازه همواره در محدوده $(0, 1)$ باقی می‌مانند. وقتی مقدار دروازه 1 است، جریان اطلاعات کامل است، و وقتی مقدار دروازه 0 است، بلاک کامل است و هیچ جریان اطلاعاتی ندارد $W(i;f;o)$ و $U(i;f;o)$ محدودیت‌های LSTM هستند. تابع فعال‌سازی سیگموئید با $\sigma(\cdot)$ و تابع فعال‌سازی تانژانت هیپربولیک با $\tanh(\cdot)$ نشان داده می‌شوند، و ضرب عنصر به عنصر با نماد $\odot$ نشان داده می‌شود. به این ترتیب، LSTM به مسائل وابستگی‌های بلندتر پرداخته است.

طبقه بندی آریتمی قلبی:

از رویکرد یادگیری عمیق LSTM برای طبقه بندی آریتمی قلبی به صورت تدریجی استفاده کردیم. اطلاعات آموزشی شامل آریتمی‌های تعلق گرفته به دسته‌های p بود، بنابراین برای هر مجموعه X_i ، $Y(X_i)$ را داریم، یعنی یک گروه از آریتمی‌های واقعی، و $G(X_i)$ ، یعنی یک گروه از انواع آریتمی تخمین زده شده توسط دسته‌بندی‌های مختلف. یک مجموعه از برجسب‌ها یا کلاس‌های نوع آریتمی به صورت $L = \{l_0, l_1, \dots, l_{M-1}\}$ مشخص می‌شود، و بردار خروجی دقیق y دارای N عنصر است به گونه‌ای که $y_0, y_1, \dots, y_{N-1} \in L$ باشد. پارامترهای عملکرد ماتریس گیجگاهی - بازیابی، دقت، امتیاز $F1$ ، و خطای میانگین مربعات ریشه ارزیابی شدند. می‌توانیم عناصر ماتریس گیجگاهی را برای مسئله تصنیف چند کلاسی آریتمی به صورت کوانتیزه کنیم به صورت زیر:

$$c_{ij} = \sum_{k=0}^{N-1} \delta(y_k - l_i) \cdot \delta(\hat{Y}_k - l_j)$$

در اینجا توابع دلتا $\delta(x)$ می‌تواند به شرح زیر توصیف شود:

$$\delta(x) = \begin{cases} 1 & \text{if } x = 0 \\ 0 & \text{o.w} \end{cases}$$

می‌توان از C_{ij} برای محاسبه محدودیت‌های عملکردی، از جمله دقت وزن‌دار $PPVw$ ، بازیابی وزن‌دار $TPRw$ ، و ارزش $F1$ ، $(F1\text{-score})$ برای طبقه بندی چند کلاسی آریتمی قلبی از جمعیت پیش‌بینی شده با استفاده از فرمول‌های زیر، در مقابل برجسب‌های واقعی جمعیت، استفاده کرد:

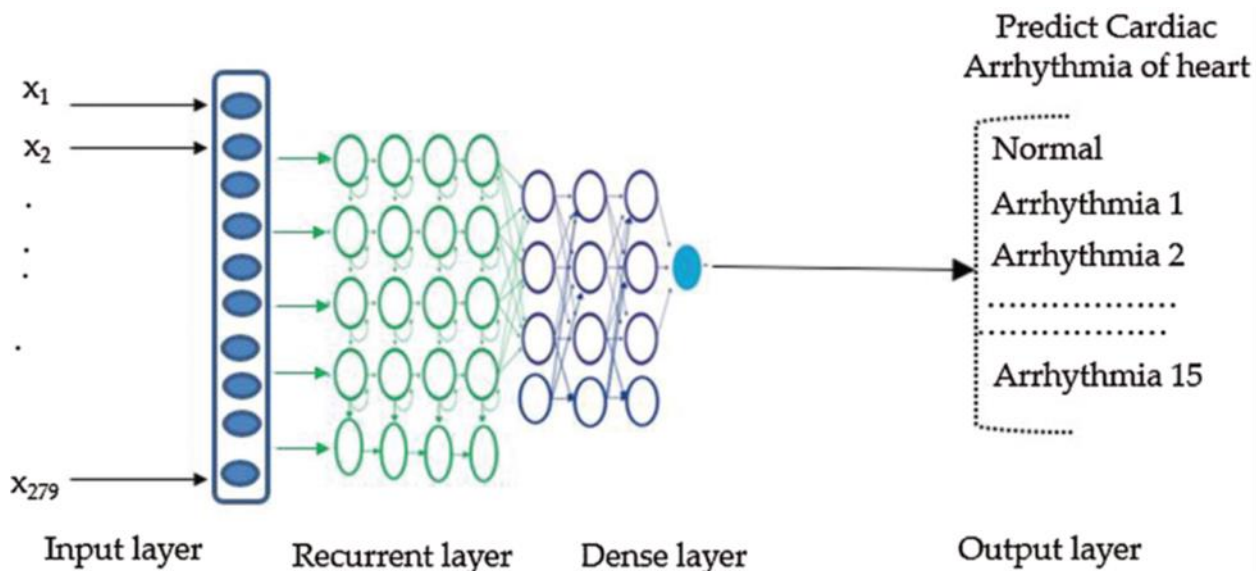
$$PPVw = \frac{1}{N} \sum_{l \in L} ppv(l) \sum_{i=0}^{N-1} \delta(y_i - l)$$

$$TPRw = \frac{1}{N} \sum_{l \in L} TPR(l) \sum_{i=0}^{N-1} \delta(y_i - l)$$

$$FW(\beta) = \frac{1}{N} \sum_{l \in L} FW(\beta, l) \sum_{i=0}^{N-1} \delta(y_i - l)$$

در اینجا (I) PPV، (I) TPR و $(\beta F1)$ به ترتیب دقت (precision)، بازخوانی (recall) و ارزش F1 بر اساس برچسب‌ها هستند. خطای میانگین مربعات ریشه (RMSE) را با استفاده از فرمول زیر محاسبه می‌کنیم.

$$RMSE = \sqrt{\frac{\sum_{i=0}^{N-1} (y_i - \hat{y}_i)^2}{N}}$$

سه تابع فعال‌سازی بیشتر مورد استفاده عبارتند از تابع سیگموئید، تانژانت هایپربولیک ($\tanh$)، و تابع ReLU . تابع فعال‌سازی سیگموئید یک عدد حقیقی را می‌گیرد و آن را به گونه‌ای تنگ می‌کند که همیشه بین ۰ و ۱ باشد، همانطور که در فرمول زیر نشان داده شده است، که نشان می‌دهد برای ورودی‌های منفی خروجی به سمت ۰ نزدیک می‌شود، در حالی که برای ورودی‌های مثبت بزرگ، به ۱ می‌رسد.

$$\sigma(x) = \frac{1}{1 + e^{-x}}$$

تابع $\tanh$ از تابع فعال‌سازی غیرخطی سیگموئید کمی متفاوت است، زیرا عدد ورودی حقیقی را به بازه بین -۱ و ۱ فشرده می‌کند، همانطور که در فرمول زیر نشان داده می‌شود.

$$\tanh(x) = \frac{e^x - e^{-x}}{e^x + e^{-x}}$$

تابع فعال‌سازی خطی تصحیح شده (ReLU) سریع‌تر از توابع فعال‌سازی سیگموئید و تانژانت هایپربولیک ($\tanh$) که غیرخطی هستند اجرا می‌شود، و برای حذف مشکل گرادیان که در زمان آموزش با استفاده از پس‌انتشار مشکل ساز می‌شود، ارزشمند است نشان داده شده است که سرعت آموزش دست‌یافته توسط تابع فعال‌سازی ReLU شش برابر تابع فعال‌سازی $\tanh$ است. بنابراین، از ReLU برای دستیابی به

زمان‌های آموزش سریعتر و جلوگیری از اثر گرادیان استفاده می‌شود. ReLU ابتدا در ماشین‌های بولتزمن به کار گرفته می‌شود، و به شکلی که در فرمول زیر نشان داده شده است فرمول بندی می‌شود.

$$y_i = \begin{cases} x_i & x_i \geq 0 \\ 0 & x_i < 0 \end{cases}$$

ReLU در مدل عمیق LSTM برای بهبود نظم‌بخشی استفاده می‌شود و امکان رهایی dropout در مقدار ثابت بالا، به مقدار ۱/۲ در این مورد، تعیین می‌شود تا از مشکلات احتمالی بیش‌برازش جلوگیری شود. در لایه خروجی، از تابع فعال‌سازی softmax برای تولید یک توزیع احتمال بر روی کلاس‌ها استفاده می‌شود. معیارهای دقت، بازخوانی، امتیاز F1 و خطای میانگین مربعات ریشه از ماتریس گیجگاهی محاسبه می‌شوند و امتیاز و دقت مبتنی بر رویکرد عمیق LSTM محاسبه خواهند شد.